SOSPENSJONI TA' SUBBASTA

ART 6 U 13 TAL-KONVENZJONI EWROPEA

ART 39 TAL-KOSTITUZZJONI TA' MALTA

ART 37 TAL-KOSTITUZZJONI U ART.1 TAL-PROT.1 TAL-KONVENZJONI EWROPEA

RES JUDICATA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

(SEDE KOSTITUZZJONALI)

MHALLEF

ONOR. LORRAINE SCHEMBRI ORLAND
LL.D., M.Jur. (Eur.Law), Dip.Trib.Eccles.Melit.

Seduta ta' nhar il-Hamis, 14 ta' Lulju 2016

Kawza Numru : 3
Rikors Kostituzzjonali Numru : 73/2014/LSO

Dr Joseph Zammit Tabona
u Raffaella Zammit Tabona

vs

1. Direttur Generali tal-Qrati tal-Gustizzja

2. Direttur tal-Qrati Civili u Tribunali

3. L-Avukat Generali tar-Repubblika

4. u b'digriet tal-10 ta' Marzu 2015 gie kjamat in kawza Charles *sive* Charlie Saliba

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ir-rikors Kostituzzjonali ta’ Dr Joseph Zammit Tobona (KI 122328M) et datata 31 ta’ Ottubru 2014 fejn espona: -

1. Illi permezz ta' sentenza tas-6 ta' Ottubru 2009 moghtija minn l-Onorabbli Qorti tal-Appell ("is-Sentenza") fil-kawza fl-ismijiet "Dr Joseph Zammit Tabona u martu May Zammit Tabona u b'digriet tat-12 ta' Ottubru 2006 il-kawza kompliet f’isem Raffaella Zammit Tabona u Dr Joseph Zammit Tabona flok May Zammit Tabona li mietet waqt li kienet miexja l-kawza vs Charles *sive* Charlie Saliba" appell civili 1196/2000 ("il-Kawza") l-appell intavolat mill-konvenut Charles *sive* Charlie Saliba ("il-Konvenut")

gie michud u s-sentenza appellata u cioe' dik moghtija mill-Onorabbli Prim Awla tal-Qorti Civili fl-4 ta' Marzu 2008 giet konfermata u b'hekk l-esponenti gew dikjarati krедituri tal-Konvenut fis-somma ta' €130,441.42 bl-imghax skont kif mitlub fl-att tac-citazzjoni u bl-ispejjez (kopja tas-Sentenzi annessi u mmarkat Dokument 'A' u 'B' rispettivament);

2. Illi fil-11 ta' Frar 2013, l-esponenti ipprezentaw rikors fil-Prim Awla tal-Qorti Civili permezz ta' liema talbu, in ezekuzzjoni tas-sentenza, illi din l-Onorabbli Qorti joghgobha tordna l-bejgh in subbasta tan-numru ta' proprjetajiet specifikati fl-imsemmi rikors ("ir-Rikors ghas-Subbasta"), okkorrendo wara l-hatra ta' perit sabiex jirtira (recte:*jistima)* l-istess proprjetajiet u b'hekk tiffissa l-gurnata, hin u lok meta dan ghandu jsehh taht dawk il-provvedimenti kollha li din l-Onorabbli Qorti joghgobha timponi (kopja tar-Rikors ghas-Subbasta hawn anness u mmarkat Dokument 'C');

3. Illi b'digriet moghti mill-Prim Awla tal-Qorti Civili fit-13 ta' Frar 2013 it-talba tal-esponenti fir-Rikors ghas-Subbasta giet milqugha u gie ordnat il-bejgh bl-irkant tal-proprjetajiet imsemmija fl-istess rikors appartenti lill-Konvenut (kopja tad-Digriet anness u mmarkat Dokument "D");

4. Illi fit-8 ta' April 2013 gie pprezentat fil-Prim Awla tal-Qorti Civili rikors mill-Konvenut Charles *sive* Charlie Saliba fl-atti tas-subbasta fuq indikata ("ir-rikors ghat-twaqqif tas-subbasta") permezz ta' liema l-istess Konvenut gie rilevat *inter alia* illi huwa kien intavola talba quddiem il-Qorti

Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem fejn qieghed jitlob illi minhabba s-Sentenza tal-Qorti tal-Appell tas-6 ta' Ottubru 2009 gew vjolati fil-konfront tieghu d-drittijiet tieghu kif protetti fl-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Europeja dwar id-drittijiet tal-Bniedem, illi jekk jinstab illi huwa ikun sofra vjolazzjoni tad-drittijiet tieghu filwaqt illi safrattant il-proprjeta` tieghu tkun lahqet giet mibjugha, tkun saret ingustizzja akbar mieghu u ghaldaqstant talab il-Qorti twaqqaf il-proceduri tas-subbasta fil-konfront tieghu (kopja tar-rikors ta' Charles *sive* Charlie Saliba anness u mmarkat Dokument 'E');

5. Illi l-esponenti Dr Joseph Zammit Tabona et pprezentaw risposta ghar-rikors ghat-twaqqif tas-subbasta fejn sostna illi tali proceduri ta' Charles *sive* Charlie Saliba quddiem il-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem ma jissospendux l-effetti u jew l-ezigwibilita' tat-titolu ezekuttiv favur l-esponenti, u illi fl-ahjar ipotezi ghar-rikorrenti Saliba, *in vista* tal-fatt illi l-istess proceduri quddiem il-Qorti Ewropea huma kontra l-istat Malti u mhux kontra l-esponenti Dr Joseph Zammit Tabona et il-parti fil-kawza mertu tas-sentenza, is-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appell illi kkonfermat is-sentenza moghtija mill-Prim Awla tal-Qorti Civili, li hija l-bazi tal-proceduri tas-subbasta, mhijiex sejra tigi mibdula. Fl-ahjar ipotezi ghar-rikorrenti Saliba, l-istat ta' Malta jkun ikkundannat sabiex jaghmel tajjeb lir-rikorrent Saliba, izda Saliba jibqa' debitur tal-esponenti Dr Joseph Zammit Tabona et, u ghaldaqstant it-talba tar-rikorrenti Saliba ghat-twaqqif tal-proceduri tas-subbasta hija infondata fil-fatt u fi dritt u m'ghandhiex tigi

milqugha (kopja tar-risposta annessa u mmarkata Dokument 'F');

6. Illi b'digriet taghha tal-11 ta' April 2013 fl-atti tas-subbasta immobli nru 7/13 il-Prim Awla tal-Qorti Civili issospendiet s-subbasta li kienet imhejjija ghat-2 ta' Mejju 2013;

7. Illi b'digriet taghha moghti fis-6 ta' Awwissu 2013 mill-Prim Awla tal-Qorti Civili, rikors nru 354/2013/JPG fl-ismijiet Dr Joseph Zammit Tabona u martu May Zammit Tabona u b'digriet tat-12 t' Ottubru 2006 il-kawza tkompliet f'isem Raffaella Zammit Tabona u Dr Joseph Zammit Tabona flok May Zammit Tabona li mietet waqt li kienet miexja l-kawza vs Charles *sive* Charlie Saliba, il-Qorti iddekretat, fost affarijiet ohra illi *di piu'* jidher illi l-intimat Charles Saliba intavola proceduri quddiem il-Qorti Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem fuq l-ilment tieghu li s-sentenza tal-Qorti tal-Appell tas-6 t' Ottubru 2009 ivvjolat id-drittijiet tieghu kif protetti bl-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem u ghalhekk dawn il-proceduri jikkostitwixxu **"impediment legittimu"** *ai termini* ta' Artikolu 326(i) tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta. Ghaldaqstant il-Qorti tilqa' t-talba tal-intimat Charles Saliba u tordna t-twaqqif tas-subbasta odjerna sakemm jigu terminati finalment il-proceduri quddiem il-Qorti Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem (kopja tad-digriet hawn anness u mmarkat Dokument 'G');

8. Illi fit-28 ta' Awwissu 2013, l-esponenti ipprezentaw rikors quddiem il-Prim Awla tal-Qorti Civili fl-atti tal-bejgh in subbasta nru 2/10 fl-ismijiet Dr Joseph Zammit Tabona et vs Carmelo *sive* Charles Saliba fejn l-esponenti sostna fost affarijiet ohra illi l-Artikolu 326(i) tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta bil-kliem "kif ukoll meta t-twaqqif isir minhabba impendiment legittimu iehor" il-legislatur ma seta' qatt kien qed jirreferi ghall-proceduri quddiem il-Qrati tal-Unjoni Ewropea, u illi l-fatt illi d-debitur, f’ dan il-kaz Charles Saliba harrek lill-istat Malti, huwa *res inter alios acta*, in kwantu jirrigwarda r-relazzjonijiet interni bejn il-kontendenti ghax, kwalsiasi sentenza favorevoli ghad-debitur fil-kawza li fetah kontra l-istat Malti ma huwa sejjer ikollha ebda effett fuq l-ezitu tas-sentenza gia moghtija mill-Qrati Maltin kontra tieghu, u ghaldaqstant talbu bir-rispett illi l-istess Qorti joghgobha tirrevoka, *contrario imperio*, id-digriet taghha tas-6 ta' Awwissu 2013 li permezz tieghu waqfet il-proceduri tas-subbasta kontra l-intimat u b'hekk allura tichad it-talba tal-istess intimat u tordna l-prosegwiment tal-proceduri tas-subbasta kif originarjament proposti (kopja tar-rikors anness u mmarkat Dokument 'H');

9. Illi b'digriet taghha tas-7 ta' Novembru 2013, il-Prim Awla tal-Qorti Civili fl-atti tar-rikors nru 829/2013 JPG sabet impediment legittimu *ai termini* tal-Artikolu 326(i) tal-Kap 12, "ghaliex Charles Saliba intavola proceduri quddiem il-Qorti Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem fuq l-ilment tieghu li s-sentenza tal-Qorti tal-Appell tas-6 t'Ottubru 2009 ivvjolat id-drittijiet tieghu kif protetti bl-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem. Din

hija l-istess sentenza illi l-attur *nomine* qieghed jissokta jezegwixxi bis-subbasta odjerna." Ghalhekk il-Qorti ikkonkludiet illi r-rikorrenti *nomine* ma ssolleva ebda raguni valida ghaliex din il-Qorti ghandha thassar id-digriet taghha tas-6 ta' Awwissu 2013, u ghaldaqstant cahdet it-talba tar-rikorrenti bl-ispejjez (kopja tad-digriet anness u mmarkat Dokument T);

10. Illi bhala effett tad-digriet tal-Prim Awla tal-Qorti Civili fuq indikat tas-6 ta' Awwissu 2013, kif ikkonfermat bid-digriet tas-7 ta' Novembru 2013, l-esponenti spicca fis-sitwazzjoni straordinarja illi ma' jistax jesegwixxi sentenza moghtija mill-Prim Awla tal-Qorti Civili fl-4 ta' Marzu 2008, ikkonfermata mill-Qorti tal-Appell fis-6 ta' Ottubru 2009, li hija definittiva bejn il-partijiet in kwantu ma hemm l-ebda talba pendenti ghar-ritrattazjoni tal-istess;

11. Illi b'rizultat ta' dan kollu, l-esponenti qed jigu imcahhda minn rimedju effettiv fi zmien xieraq u ragonevoli minkejja sentenza definittiva favur tieghu. Illi dan l-istat ta' fatt jikkostitwixxi vjolazzjoni tad-drittijiet fondamentali taghhom kif protetti taht l-Artikolu 6 flimkien ma’ l-Artikolu 13 tal-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem liema konvenzjoni tifforma parti mil-ligi domestika ta' pajjizna a tenur tal-Kapitolu 319 tal-Ligijiet ta' Malta, kif ukoll vjolazzjoni tal-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta;

12. Illi l-Qorti tad-Drittijiet tal-Bniedem fi Strasbourg fis-sentenza ***Bottazzi v. Italy*** osservat illi: *"Article 6 § 1 of the Convention imposes on the Contracting States the duty to*

organise their judicial systems in such a way that their courts can meet the requirements of this provision. It wishes to reaffirm the importance of administering justice without delays which might jeopardise its effectiveness and credibility";[1]

13. Illi skont l-insenjament tal-Qorti tad-Drittijiet tal-Bniedem fi Strasbourg fis-sentenza ***Qufaj Co. Sh.P.K.*** **v. *Albania.,*** *"The Court reiterates that Article 6 § 1 secures to everyone the right to have any claim relating to his civil rights and obligations brought before a court or tribunal; in this way it embodies the "right to a court", of which the right of access, that is the right to institute proceedings before courts in civil matters, constitutes one aspect.* ***However, that right would be illusory if a Contracting State's domestic legal system allowed a final, binding Judicial decision to remain inoperative to the detriment of one party.*** *It would be inconceivable that Article 6 § 1 should describe in detail procedural guarantees afforded to litigants — proceedings that are fair, public and expeditious - without protecting the implementation of judicial decisions; to construe Article 6 as being concerned exclusively with access to a court and the conduct of proceedings would be likely to lead to situations incompatible with the principle of the rule of law which the Contracting States undertook to respect when they ratified the Convention.* ***Execution of a judgment given by any court must therefore be regarded as an integral part of the "trial" for the purposes of Article*** *6"*[2] (enfasi tal-esponenti);

14. Illi inoltre l-esponenti jirreferi ghas-sentenza tal-Qorti tad-Drittijiet tal-Bniedem fi Strasbourg, fl-ismijiet ***Gjyli v. Albania*** li tipprovdi s-segwenti: *"The Court reiterates that an unreasonably long delay in enforcement of a final and binding judgment may breach the Convention. "*[3] *[...] The Court observes that the ineffectiveness of domestic remedies is being increasingly raised before this Court in cases concerning a failure to enforce or delayed enforcement of final domestic judgments. It has therefore decided of its own motion to examine this issue under Article 13 of the Convention*[4]*;*

15. Illi f' dan l-isfond issir ukoll referenza ghas-sentenza tal-Qorti tad-Drittijiet tal-Bniedem fi Stasbourg, fl-ismijiet *Burdov* v. *Russia (No. 2): "The Court notes that Article 13 gives direct expression to the States' obligation, enshrined in Article 1 of the Convention, to protect human rights first and foremost within their own legal system. It therefore requires that the States provide a domestic remedy to deal with the substance of an "arguable complaint" under the Convention and to grant appropriate relief"*[5] (enfasi tal-esponenti);

16. Illi din is-sentenza tkompli hekk: *The scope of the Contracting States' obligations under Article 13 varies depending on the nature of the applicant's complaint; the "effectiveness" of a "remedy" within the meaning of Article 13 does not depend on the certainty of a favourable outcome for the applicant. At the same time, the remedy*

required by Article 13 must be "effective" in practice as well as in law in the sense either of preventing the alleged violation or its continuation, or of providing adequate redress for any violation that has already occurred [6] [...] *in cases concerning non-enforcement of judicial decisions, any domestic means to prevent a violation by ensuring timely enforcement is, in principle, of greatest value "*[7] (enfasi tal-esponenti);

17. Illi fid-dawl tas-suespost, l-esponenti fl-umli fehma taghhom jemmnu li c-cirkostanzi li ppermettew li jigu mcahhda minn rimedju effettiv, *stante* li ma jistawx jesegwixxu s-sentenza definittiva sucitata, jilledu d-drittijiet fundamentali taghhom ghad-dritt ta' proprjeta' hekk kif sanciti fl-Artikolu 1 ta' l-ewwel Protocol tal-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem u fl-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni ta' Malta;

18. Illi f' dan il-kuntest, is-sentenza tal-Qorti tad-Drittijiet tal-Bniedem fi Stasbourg tghid hekk, *"The Court reiterates that a "claim" can constitute a "possession" within the meaning of Article 1 of Protocol No. 1 if it is sufficiently established to be enforceable "*[8]*;*

19. Illi f'dan ir-rigward, din is-sentenza taghmel referenza ghas-sentenza tal-Qorti tad-Drittijiet tal-Bniedem fi Strasbourg, fl-ismijiet *Stran Greek Refineries and Stratis Andreadis* v. *Greece,* fejn gie stabbilit li, *"In order to determine whether the applicants had a "possession" for the purposes of Article 1 of Protocol No. 1 (Pl-1), the Court*

must ascertain whether judgment no. 13910/79 of the Athens Court of First Instance and the arbitration award had given rise to a debt in their favour that was sufficiently established to be enforceable^;

20. Illi filwaqt illi l-istat inghata poteri wiesa sabiex jinterferixxi fil-proprjeta' tac-cittadini, dan l-ezercizzju da parti tal-Istat ghandu jissodisfa t-test ta' bilanc bejn l-interess generali tal-Istat u dak tal-individwu koncernat;

Ghaldaqstant l-esponenti jitlobu bir-rispett lil din l-Onorabbli Qorti joghgobha:-

1. Tiddikjara illi mill-fatti hawn fuq esposti tirrizulta vjolazzjoni tal-Artikolu 6 flimkien ma’ l-Artikolu 13 tal-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem, kif ukoll vjolazzjoni tal-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta, u vjolazzjoni tal-Artikolu 1 ta' l-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem u l-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni ta' Malta, ghal dak li jirrigwarda c-cahda ghall-ezekuzzjoni tas-sentenza moghtija mill-Prim Awla tal-Qorti Civili fl-4 ta' Marzu 2008, ikkonfermata mill-Qorti tal-Appell fis-6 ta' Ottubru 2009, li hija definittiva in kwantu ma hemm l-ebda talba pendenti ghar-ritrattazjoni tal-istess, u dan b'effett tad-digriet tal-Prim Awla tal-Qorti Civili tas-6 ta' Awwissu 2013, kif ikkonfermat bid-digriet tal-Prim Awla tal-Qorti Civili tas-7 ta' Novembru 2013;

2. Taghti dawk id-direttivi u rimedji kollha li jidhrilha opportuni sabiex jigu sanciti d-drittijiet fundamentali u

kostituzzjonali tal-esponenti kif protetti mill-istess Kostituzzjoni u Konvenzjoni;

Bl-ispejjez kontra l-intimati li minn issa huma ngunti ghas-subizzjoni.

Rat li din ir-rikors gie appuntat ghas-smigh ghas-seduta tal-25 ta' Novembru 2014.

Rat ir-risposta tal-Avukat Generali datata 24 ta' Novembru 2014 a fol 77 tal-process fejn esponew bil-qima:

1 Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-esponent jirribatti li mhux minnu li sehhet vjolazzjoni tal-Artikolu 6 abbinat mal-Artikolu 13 u/jew l-Ewwel Artikolu tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea u/jew tal-Artikoli 37 u 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta fil-konfront tar-rikorrenti u dan ghar-ragunijiet segwenti li qed jigu elenkati minghajr pregudizzju ghal xulxin:-

a. Illi minn ezami tar-Rikors Promotur huwa manifest li l-proceduri intavolati mir-rikorrenti huma intizi biex jikkontestaw id-decizjonijiet tal-Onorabbli Qorti Civili, Prim Awla tas-6 t'Awwissu 2013 u tas-7 ta' Novembru 2013 rispettivament. *Dato ma non* concesso li l-allegazzjonijiet tar-rikorrenti huma fondati, haga li l-esponent qed jikkontesta, xorta wahda ma jsegwix li dan jaghti lok ghan-nuqqas ta' smigh xieraq. Kif tghallimna l-Gurisprudenza nostrana, id-dritt ghas-smigh xieraq jiggarantixxi l-aderenza ma' certi principji procedurali li huma konducenti ghall-

amministrazzjoni tajba tal-gustizzja bhal m'huma l-indipendenza u l-imparzjalita` tal-Qorti u tal-gudikant, *audi alteram partem* u smigh u pronuncjament tad-decizjoni fil-pubbliku. Fil-fatt, din l-Onorabbli Qorti fil-mansjoni Kostituzzjonali taghha hija kompetenti biss biex tiddeciedi jekk gewx lezi xi drittijiet fondamentali kif protetti bil-Kostituzzjoni u bil-Konvenzjoni Ewropea u mhux li tirrevedi d-decizjonijiet tal-Qrati l-ohra sabiex tiddeciedi jekk dawn gewx decizi sewwa jew le. Isegwi ghalhekk li l-allegazzjoni tar-rikorrenti li t-talbiet tieghu ma kellhomx jigu michuda permezz tal-imsemmija decizjonijiet ma tistax teradika ksur tad-dritt ghas-smigh xieraq;

b. Illi inoltre, l-azzjoni odjerna hija infondata fil-fatt u fid-dritt *stante* li mhux minnu li fic-cirkostanzi odjerni, il-Qorti koncernata tat interpretazzjoni skorretta tal-Artikolu 326(1) tal-Kap 12 fl-imsemmija decizjonijiet tas-6 ta' Awwissu 2013 u tas-7 ta' Novembru 2013 rispettivament. Fil-fatt, minn qari ta' dawn id-decizjonijiet jirrizulta bl-aktar mod car u inekwivoku li l-Qorti semghet l-ilmenti kollha tar-rikorrenti odjerni u ddecidiet skont il-ligi wara li ezercitat id-diskrezzjoni taghha b'mod ragjonevoli fl-ambitu tal-gustizzja. Il-fatt li t-talbiet tar-rikorrenti ma gewx milqugha ma jikkostitwixxix ksur awtomatiku tad-drittijiet fondamentali taghhom;

2. Illi dejjem minghajr pregudizzju ghas-suespost, lanqas m'hu minnu li gew lezi d-drittijiet fondamentali tar-rikorrenti kif protetti bl-Artikolu 1 tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea u/jew l-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni

ta' Malta *da parte* tal-esponenti u dan in kwantu jidher li minn qari tal-imsemmija decizjonijiet li l-Qorti koncernata iddecidiet b'mod ragjonevoli skont id-dettami tal-gustizzja;

3. Illi finalment, *dato ma non concesso* li din l-Onorabbli Qorti jidhrilha li gew lezi xi drittijiet tar-rikorrenti, fic-cirkostanzi odjerni dikjarazzjoni ta' ksur ghandha tkun sufficjenti;

4. Salv eccezzjonijiet ulterjuri; jekk ikun il-kaz.

Ghaldaqstant l-esponent, jitlob bir-rispett lil din l-Onorabbli Qorti joghgobha tichad it-talbiet kollha tar-rikorrenti kif dedotti fir-Rikors Promotur bhala infondati fil-fatt u fi-dritt; bl-ispejjez kontra taghhom.

Rat ir-risposta tad-Direttur Generali (Qrati) u d-Direttur Qrati Civili u Tribunali datata 24 ta' Novembru 2014 a fol 81 tal-process fejn esponew bil-qima:

1. IIIi *in linea* preliminari l-eccipjenti m'humiex il-legittimi kontraditturi u ghalhekk ghandhom jigu liberati mill-osservanza tal-gudizzju bl-ispejjez kontra r-rikorrent;

2. IIIi f' dan il-kaz ebda wahda mil-lanjanzi avvanzati mir-rikorrenti ma jwiegbu ghalihom l-eccipjenti, kif ukoll ebda wahda ma tirrisolvi ruhha f'xi nuqqas attribwibbli b'xi mod lill-eccipjenti u ghalhekk anke minn dan il-lat, it-talbiet tar-rikorrent fil-konfront tal-esponenti huma nfondati fil-fatt u fid-dritt;

3. IIIi l-esponenti jaghmlu riferenza ghas-sentenza fl-ismijiet **George Xuereb vs Registratur tal-Qrati et** deciza mill-Qorti Kostituzzjonali fit-8 ta' Novembru 2004 fejn intqal:

'Hu ben saput li l-Gudikatura hija organu indipendenti mill-Ezekuttiv u ma taqa' taht l-ebda dipartiment governattiv, u hu f'dan is-sens mela li jekk id-dewmien lamentat mir-rikorrent huwa attribwibbli ghall-operat tal-Qorti, allura r-Registratur tal-Qorti, li hu biss inkarigat mill-amministrazzjoni tal-Qorti u mhux ukoll mill-operat tal-Gudikant, ma jistax hawn hekk ikun legittimu kontradittur.'

4. IIIi l-esponent ma kellhom ebda kontroll fuq il-proceduri partikolari u l-ezitu tal-istess u s-sitwazzjoni li jinsabu fiha r-rikorrenti zgur li mhux tort tal-esponent. Difatti l-esponenti lanqas biss kien parti fil-proceduri.

5. Illi l-esponenti jaghmlu wkoll referenza wkoll ghas-sentenza fl-ismijiet **Mark Lombardo et vs Kunsill Lokali Fgura** deciza mill-Qorti Kostituzzjonali fis-7 ta' Ottubru, 2005 fejn gie ritenut:

'Kwantu ghall-appellat Registratur, Qrati Civili u Tribunali ma jidhirx li jista' jkun hemm l-icken dubbju li dan ma hux il-legittimu kontradittur f'din il-kawza. Ir-Registratur ma jirrapprezentax lill-Qrati li l-operat taghhom gie attakkat bir-rikors promotorju - anzi, bil-kontra, <u>huwa jiehu l-ordnijiet minghandhom skont il-ligi</u> - u hu ma hux f'pozizzjoni li jaghti rimedju effettiv kieku stess din il-Qorti kellha ssib

x'ticcensura fuq il-livell kostituzzjonali fl-operat ta' dawk il-Qrati.'

6. Illi fil-mertu m'hemm ebda ksur tad-drittijiet fundamentali tar-rikorrenti la taht il-Kostituzzjoni u lanqas taht il-konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem kif qed jallega ir-rikorrenti;

7. Illi konsegwentement l-eccipjenti ma jista' qatt jigi ordnat jghati xi rimedju kif mitlub mir-rikkenti;

8. Salvi, jekk ikun il-kaz, eccezzjonijiet ossia risposti ulterjuri.

Ghaldaqstant l-esponenti jitolbu bir-rispett illi dina l-Onorabli Qorti joghgobha tichad *in toto* t-talbiet tar-rikorrenti bl-spejjez kontra l-stess rikorrenti.

Rat il-verbal tas-seduta mizmuma l-Hamis, 29 ta' Jannar 2015 fejn meta ssejhet il-kawza deher ir-rikorrent assistit minn Dr Mario Demarco u Dr Joseph Schembri. Deher Dr Noel Bartolo ghad-Direttur Generali (Qrati tal-Gustizzja) u Dr Roma D'Alessandro ghall-Avukat Generali. Id-difensuri tal-partijiet trattaw l-ewwel eccezzjoni ssollevata mill-intimati Direttur Generali (Qrati) u Direttur (Qrati Civili u Tribunali), kif ukoll it-talba ghall-kjamata in kawza ta' Charles Saliba. Il-kawza giet differita ghas-sentenza preliminari fuq l-ewwel eccezzjoni u ghal digriet dwar it-talba tal-kjamat in kawza ghat-12 ta' Marzu 2015 fid-9:30a.m.

Rat id-digriet moghti *in camera* fl-10 ta' Marzu 2015 (fol 86) fejn il-Qorti :

"Ghaldaqstant qed tilqa' t-talba tal-intimati ghall-kjamat in kawza ta' Charles sive Charlie Saliba. L-ispejjez ta' din it-talba jigu determinati mal-gudizzju.

Tordna z-zieda tal-kjamat fil-kawza fl-atti tal-kawza u n-notifika tar-rikors promotur lill-istess kjamat."

Rat il-verbal tas-seduta tat-12 ta' Marzu 2015 (fol 88) fejn inghatat sentenza *in parte*, illi :

"Ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, taqta' u tiddeciedi billi tilqa' l-eccezzjoni preliminari sollevata mid-Direttur Generali (Qrati) u d-Direttur Qrati Civili u Tribunali u tilliberahom mill-osservanza tal-gudizzju, bl-ispejjez kontra r-rikorrenti.

Tordna l-prosegwiment tal-kawza."

Rat ir-risposta ta' Charles *sive* Charlie Saliba [ID 628449M] datata 30 ta' April 2015 a fol 105 tal-process fejn espona :

1. Illi l-esponent ma kiser ebda dritt fundamentali tal-atturi u fil-fatt it-talba fil-kawza odjerna mhix indirizzata biex timpunja xi ghemil tal-esponent izda l-lanjanza tidher li hija ndirizzata lejn l-effetti ta' decizjoni gudizzjarja u xejn aktar. Inoltre huwa biss l-Istat li jiggarantixxi drittjiet

fundamentali. Ghaldaqstant l-esponenti ma jistax jinstab personalment responsabbli ta' xi ksur ta' drittijiet fundamentali pretizi mill-atturi. Kull ma ghamel l-esponent kien illi pproceda b'talba ghas-sospensjoni tas-subbasta in kwistjoni skont il-ligi u ghalhekk dak illi ghamel kien kollu kemm hu fil-parametri tal-ligi u biex jittutela d-drittijiet tieghu stess kif taghtih dritt il-ligi, u ghalhekk l-esponent la jista' jkun responsabbli ghall-allegat ksur u lanqas ghandu jigi akkollat b'xi spejjez f'dawn il-proceduri;

2. Illi, minghajr pregudizzju ghas-suespost, il-fatt li r-rikorrent ottjena sentenza mill-Qorti tal-Appell fis-6 ta' Ottubru 2009 li ghadha ma tistax tigi esegwita *tramite* s-subbasta intentata mir-rikorrent ma jfissirx b'daqshekk li hemm xi nuqqas fis-sistema gudizzjarja procedurali Maltija jew li qed jigi lez xi dritt fundamentali tar-rikorrent, u dan ghaliex sabiex tkun tista' ssir l-ezekuzzjoni skont il-ligi jridu jikkonkorru wkoll l-elementi kollha biex ir-rikorrent ikun jista' jottjeni l-ezekuzzjoni ta' dik is-sentenza, u hija l-ligi stess li tipprovdi li proceduri ta' subbasta jistghu jigu sospizi (kif gara fil-kaz odjern) *ai termini* tal-Artikolu 326 tal-Kap.12;

3. Illi l-ligi Maltija tipprovdi adegwatament ghall-ezekuzzjoni ta' sentenzi definittivi u ma hemm ebda nuqqas jew lacuna fil-ligi li teskludi l-ezekuzzjoni ta' titolu ezekuttiv. Il-fatt li proceduri ta' subbasta jigu sospizi minhabba li jezisti impediment legittimu ghall-prosegwiment ta' dik is-subbasta ma jista' qatt jammonta ghal tfixkil illegittimu ghall-ezekuzzjoni ta' dik is-sentenza;

4. Illi irrispettivament mill-fatt li hemm proceduri pendenti quddiem il-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem ir-rikorrenti xorta wahda ma jistghux jesegwixxu s-sentenza tas-6 ta' Ottubru 2009 bil-modalita' ittentata minnhom billi bl-istess procedura ta' subbasta huma ttentaw jesegwixxu dik is-sentenza fuq proprjeta' li hi mhux biss tal-esponent izda ukoll ta' terzi, inkluz id-dar matrimonjali li hija wkoll proprjeta` ta' mart l-esponent meta r-rikorrenti ma ghandhom ebda kreditu kontra martu u ghalhekk hemm ostakoli ulterjuri ghall-ezekuzzjoni kif mitluba, u dan kif diga' espost fil-mori tat-talba li l-esponenti kien ghamel ghas-sospensjoni tas-sub hasta *de quo* u kif sejjer jigi aktar dettaljatament ippruvat u trattat fil-kawza odjerna;

5. Illi d-digriet tas-6 ta' Awwissu 2013 li ssospenda l-procedura ta' subbasta in kwistjoni ma kienx biss ibbazat fuq il-fatt illi hemm proceduri pendenti quddiem il-Qorti ta' Strasburgu (Applikazzjoni Numru 24221/13 fl-ismijiet *Saliba vs Malta)* izda wkoll fuq il-fatt illi kien hemm nuqqasijiet u ostakoli ohra procedurali li ghalihom is-subbasta ma setghetx titkompla, u dan il-Qorti regghet issottolineatu fid-digriet taghha tas-7 ta' Novembru 2013 u ghalhekk anke li kieku ghall-grazzja tal-argument ir-rikorrenti kellhom ragun fil-premessi tal-azzjoni taghhom, xorta wahda t-talbiet ma jistghux jintlaqghu billi jezistu impedimenti legittimi ohra biex is-subbasta *de quo* tkun tista' tipprocedi (li wkoll kienu jiffurmaw il-bazi tad-decizjoni tal-Prim' Awla tal-Qorti Civili li tissospendi l-proceduri tas-sub hasta in kwistjoni) **u l-atturi ma qajmu ebda lanjanza in konnessjoni ma' tali impedimenti.** L-esponent jirreferi

b'mod partikolari ghall-ewwel zewg paragrafi fil-kunsiderazzjonijiet tal-Qorti li ppronunzjat id-digriet tas-7 ta' Novembru 2013 fejn jinghad testwalment hekk: *'Din il-Qorti tqis illi s-subbasta mertu tar-rikors promotorju, giet sospiza minn din il-Qorti ghal diversi ragunijiet inkluz ir-raguni li l-proceduri tas-subbasta ma segwewx u ma ottemperawx ruhom mar-rekwiziti dettati mill-Artikolu 305(2) tal-Kap.12, mhux biss ghal dak li jirrigwardja pjanti tal-Perit jew* survey maps *ghall-identifikazzjoni preciza tal-immobbli izda wkoll ghar-rigward ir-ricerki legali fuq l-istess immobbli sabiex jigi individwalizzat il-provenjenza tal-art, u s-sehem ta' Charles Saliba f'immobbli kolpiti kif ukoll kull piz fuq il-proprjeta' maqbuda. Jirrizulta illi s-sentenza tal-Qorti tal-Appell tas-6 ta' Ottubru 2009, imponiet hlas t'ammont ta' flus in konsegwenza t'ghemil kriminuz, da parti ta' Charles Saliba. Is-Subbasta in kwistjoni ssekwestrat proprjeta' immobbli li tappartjeni ukoll lil mart Charles Saliba...';*

6. Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost is-sentenzi tal-Qorti Ewropea ukoll ghandhom ezegwibilita' hawn Malta bis-sahha tal-Artikolu 6 tal-Kap.309 u ghalhekk il-fatt li hemm proceduri pendenti quddiem il-Qorti Ewropea li jinfluwixxu direttament fuq is-sentenza li taghha l-atturi talbu l-ezekuzzjoni, ifisser illi wiehed ma jistax jinjora dik l-influwenza diretta billi jippermetti ezekuzzjoni tas-sentenza Maltija fi stadju meta l-proceduri quddiem il-Qorti Ewropea ghadhom pendenti, u ghalhekk sewwa ghamlet il-Prim' Awla tal-Qorti Civili li ssospendiet is-sub hasta in kwistjoni. F'dan il-kuntest issir referenza ghas-sentenza tal-Qorti Kostituzzjonali tat-18 ta' Marzu 2005 *Wara r-rikors tal-*

Kazin tal-Banda ta' San Leonardo ta' Hal Kirkop ipprezentat fil-15 ta' Novembru 2004 fejn in segwitu ghal sentenza tal-Qorti ta' Strasburgu l-Qorti Kostituzzjonali Maltija ordnat l-ezekuzzjoni tad-decizjoni tal-Qorti Ewropea u b'hekk hassret sentenza tal-Qorti tal-Appell u ordnat is-smigh mill-gdid tal-kawza. Ghalhekk ukoll ir-rikorrenti ma ghandhomx ragun meta jghidu li l-proceduri bhalissa pendenti quddiem il-Qorti Ewropea huma *res inter alias acta* ghalihom u ma jista' jkollhom ebda effett fuq is-sentenza gia' moghtija mill-Qrati Maltin fis-6 ta' Ottubru 2009 ;

7. IIli fil-mertu ma sehhet ebda vjolazzjoni tad-drittijiet fundamentali tal-atturi;

8. Illi inoltre b'referenza ghall-Artikolu 1 tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea u l-Artikolu 37 tal-Kostituzzjonali ta' Malta, ma jista' jigi ravvizat ebda ksur tad-drittijiet fundamentali tal-atturi in kwantu ma jirrizultax illi hemm tehid jew kontroll ta' uzu tal-proprjeta' jew possedimenti tal-atturi kemm ghaliex is-sospensjoni tas-subbasta *de quo* ma annjentatx is-sentenza tas-6 ta' Ottubru 2009 u lanqas poggiet limitazzjonijiet illegittimi fuq l-ezekuzzjoni ta' dik l-istess sentenza (liema ezekuzzjoni giet intentata biss b'mezz wiehed mill-hafna li taghti l-ligi) u kif ukoll ghaliex - galadarba kien hemm irregolaritajiet u nuqqasijiet gravi fil-procedura segwita mir-rikorrenti biex imexxu bis-subbasta - ma jistax jinghad li huma kellhom *claim* li jikkwalifika bhala possediment *ai termini* tal-Artikolu 1 tal-Ewwel Protokoll in kwantu s-sentenza tas-6 ta'

Ottubru 2009 qatt ma kienet jew setghet tintitolahom li jmexxu b'subbasta bil-mod kif ipprocedew huma, liema mod kien jinkludi t-tentattiv li jbieghu wkoll proprjeta' appartenenti lil mart l-esponent (li ma kenitx debitrici *ai termini* tas-sentenza tas-6 ta' Ottubru 2009) u nuqqasijiet ohra;

9. Illi s-sospensjoni tal-ezekuzzjoni kienet wahda gusta, ragjonevoli u skont il-ligi;

10. Illi kwantu ghall-allegazzjoni li d-decizjonijiet tas-6 ta' Awwissu 2013 u tas-7 ta' Novembru 2013 cahhdu lir-rikorrenti mid-dritt ta' access ghal Qorti fi stadju ta' ezekuzzjoni ta' sentenza, din hija infondata billi r-rikorrenti kellhom access ampju ghall-Qorti tant illi huma intavolaw il-proceduri ta' subbasta u meta dawn gew sospizi r-rikorrenti talbu wkoll rikonsiderazzjoni tad-decizjoni tas-6 ta' Awwissu 2013 li ssospendiet is-sub hasta, liema decizjoni giet ikkonfermata mill-gdid bid-decizjoni tas-7 ta' Novembru 2013, u ghalhekk ma jistax jinghad li ma kellhomx access ghall-Qorti dwar il-materja tal-ezekuzzjoni tas-sentenza tas-6 ta' Ottubru 2009;

11. Illi inoltre kwantu r-rikorrenti talbu li jigi dikjarat li tirrizulta vjolazzjoni ta' diversi drittijiet fundamentali ‘ghal dak li jirrigwarda c-cahda ghall-ezekuzzjoni tas-sentenza moghtija mill-Prim Awla tal-Qorti Civili fl-4 ta' Marzu 2008, ikkonfermata mill-Qorti tal-Appell fis-6 ta' Ottubru 2009', din it-talba ma tista' qatt tintlaqa' billi dik l-ezekuzzjoni qatt ma giet michuda izda semplicement sospiza;

12. Illi kull cittadin ghandu dritt li jittutela d-drittijiet tieghu bil-mezzi kollha li taghtih il-ligi u illi jiddefendi ruhu fi proceduri istitwiti kontra tieghu bil-mezzi kollha li taghtih il-ligi, u ghalhekk ma jistax l-esponent jigi mcahhad minn dawn id-drittijiet tieghu li jiddefendi ruhu fil-parametri tal-ligi kontra l-ezekuzzjoni mitluba, bhallikieku d-drittijiet tal-atturi kienu akbar jew ahjar minn dawk tal-esponenti; u cioe' l-attur ma jistax jippretendi li huwa jista' jiehu xi *short-cut* procedurali u jgib sitwazzjoni fejn id-dritt tal-esponent li jitlob is-sospensjoni ta' subbasta (liema talba intlaqghet ghaliex kien hemm lok ghaliha) jigi injorat biex tigi agevolata s-sitwazzjoni tal-attur. L-lstat ghandu d-dover li jara li jigi mizmum il-bilanc bejn id-drittijiet tal-individwu koncernat u l-interess generali u f’dan il-mizien l-interess generali jkopri wkoll id-drittijiet tal-esponent bhala l-parti avversarja fil-proceduri tas-sub hasta in kwistjoni, u l-possibilita' li sub hasta tigi sospiza minhabba ragunijiet validi hija mezz kif il-ligi ta' dan il-pajjiz tizgura li dak il-bilanc jinzamm, ghaliex inkella tirrenja biss l-anarkija tad-dritt u l-ligi tal-gungla;

13. Illi t-talbiet fil-kawza odjerna ma jistghux jintlaqghu billi hadd ma jista' jikkampa dritt naxxenti mill-ksur tad-drittijiet fundamentali ta' haddiehor. L-esponent jirrileva wkoll illi kieku s-subbasta in kwistjoni thalliet titkompla u sussegwentement jinstab mill-Qorti Ewropea li hu kien sofra ksur tad-drittjiet fundamentali tieghu, il-bejgh tal-proprjeta' tieghu (inkluz id-dar matrimonjali) b'subbasta jkun iwassal ghal ksur ulterjuri tad-drittijiet fundamentali tal-

esponent u senjatament id-dritt tieghu li jgawdi l-proprjeta' tieghu kif ukoll id-dritt tieghu u ta' familtu li jgawdu l-hajja familjari u privata taghhom. Ir-rikorrenti qed ikunu wisq riduttivi fl-argumenti migjuba minnu fil-premessa numru 5 tar-rikors promotur;

14. Illi fil-kors tas-smigh tat-talba ghas-sospensjoni tas-subbasta r-rikorrenti inghataw cans ampju li jressqu s-sottomissjonijiet kollha li dehrilhom li kellhom bzonn u inghatalhom smigh xieraq, u l-fatt li l-eccezzjonijiet tar-rikorrenti ghat-talba tas-sospensjoni tas-subbasta ma gewx milqugha jew li d-decizjoni tal-Qorti tas-6 ta' Awwissu 2013 ikkonfermata b'dik tas-7 ta' Novembru 2013 ma ghogbitx lir-rikorrenti ma jissarrafx fi ksur tad-dritt tar-rikorrenti ghal smigh xieraq, la taht il-Kostituzzjoni u lanqas taht il-Konvenzjoni;

15. Illi kwantu l-ligi tirrikjedi li r-rikorrent jelenka r-rimedji mitluba minnu (Artikolu 3(2) tal-Legislazzjoni Sussidjarja 12.09) jigi rilevat ghal kull *buon fini* illi t-thassir tad-decizjonijiet tas-6 ta' Awwissu 2013 u tas-7 ta' Novembru 2013 ma giex mitlub mir-rikorrent u ghalhekk ma jistax jinghata bhala rimedju;

16. Illi t-talbiet tar-rikorrenti huma infondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda bl-ispejjez kontra taghhom;

17. Salv eccezzjonijiet ulterjuri fil-fatt u fid-dritt.

Rat il-verbal tas-seduta tat-Tlieta, 24 ta' Mejju 2016 fejn meta ssejjah ir-rikors dehru Dr Mario De Marco u Dr Joseph Schembri ghar-rikorrenti prezenti. Dehru Dr Sarah Grech u Dr Roma D'Alessandro ghall-intimat u l-kjamat in kawza. Il-kjamat in kawza prezenti fl-Awla. Il-Qorti semghet it-trattazzjoni finali tad-difensuri tal-partijiet: Dr Mario De Marco, Dr Sarah Grech ghall-kjamat in kawza u ta' Dr Roma D'Alessandro, liema trattazzjoni giet registrata fuq is-sistema eletronika. Ir-rikors gie differit ghas-sentenza ghall-14 ta' Lulju 2016 fid-9:30a.m.

Hadet konjizzjoni tal-provi prodotti.

II. KONSIDERAZZJONIJIET

Illi r-rikorrenti jilmentaw li sofrew lezjoni fid-drittijiet fondamentali taghhom billi qed jigu mcahhda mid-dritt pretiz taghhom ghall-ezekuzzjoni ta' sentenza li ghaddiet in gudikat fi zmien ragjonevoli, b'effett ta' zewg digrieti moghtija mill-Prim' Awla tal-Qorti Civili li ssospendew proceduri ezekuttivi ghall-bejgh b'subbasta kontra d-debitur ezekutat. B'konsegwenza ta' tali sospensjoni qed jilmentaw li qed jsofru lezjoni tad-drittijiet taghhom ghas-smigh xieraq u rimedju effettiv kif garantiti bl-**Artikolu 6 flimkien mal-artikolu 13 tal-Konvenzjoni Ewropea ghall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem - Kap. 319 tal-Ligijiet ta' Malta,** 'il quddiem imsejjah "**Il-Konvenzjoni**"; u bl-**artikolu 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta,** aktar 'il quddiem imsejjah **"Il-Kostituzzjoni"** kif ukoll bi ksur **tal-Artikolu 1 tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni** u **l-artikolu 37 tal-**

Kostiuzzjoni ta' Malta, u dan ghar-ragunijiet esposti fir-rikors promotur. Ghaldaqstant qed jitolbu wkoll li din il-Qorti taghtihom rimedju effettiv.

Illi l-intimati u l-kjamat in kawza opponew ghat-talba u sostnew li ma hemm l-ebda vjolazzjoni tad-drittijiet kif pretizi mir-rikorrenti.

Ghal dak li jirrigwarda d-Direttur Generali (Qrati) u d-Direttur Qrati Civili u Tribunali, din il-Qorti laqghat l-eccezzjoni preliminari minnhom sollevata u lliberathom mill-osservanza tal-gudizzju.[1]

Illi in sintezi, l-lanjanza odjerna tikkoncerna zewg digrieti moghtija mill-Onorabbli Qorti Civili, Prim Awla datati rispettivament nhar is-6 t'Awwissu 2013 u nhar is-7 ta' Novembru 2013, (iktar ‘il quddiem imsejha "**id-digrieti"**). Permezz ta' dawn id-digrieti il-proceduri in subbasta li gew istitwiti mir-rikorrenti biex jesegwixxu kreditu kanonizzat favur taghhom b'sentenza moghtija mill-Prim’ Awla tal-Qorti Civili fl-4 ta' Marzu 2008, ikkonfermata mill-Qorti tal-Appell fis-6 ta' Ottubru 2009, (iktar il quddiem imsejha **is-Sentenza,**) u li ghaddiet in gudikat, gew sospizi fuq talba tad-debitur.

L-Avukat Generali ssottometta li bl-imsemmija decizjonijiet l-Qorti koncernata iddecidiet b'mod ragjonevoli skont id-dettami tal-gustizzja. Eccepixxa li dawn il-proceduri mhumiex intizi biex jigu riveduti d-decizjonijiet tal-Qrati l-

[1] Sentenza tat-12 ta' Marzu 2015

ohra sabiex jigi deciz jekk gew decizi sewwa jew le.[2] Fic-cirkostanzi odjerni, mhux minnu li l-Qorti koncernata tat interpretazzjoni skorretta tal-Artikolu 326(1) tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta fid-decizjonijiet imsemmija u l-fatt li t-talbiet tar-rikorrenti ma gewx milqugha ma jikkostitwixxix ksur awtomatiku tad-drittijiet fondamentali taghhom. L-istess ragjonevolezza murija mill-Qorti koncernata jeskludi l-applikazzjoni tal-artikolu 1 tal-Ewwel Protokoll u tal-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni. Dwar rimedju, l-Avukat Generali eccepixxa li dikjarazzjoni ta' ksur ghandha tkun sufficjenti.

Il-kjamat in kawza **Charles sive Charlie Saliba** wkoll eccepixxa li ma hemmx ksur tad-drittijiet fondamentali kif pretizi mir-rikorrenti. Issottometta li l-Qorti koncernata agixxiet korrettement fl-applikazzjoni tal-Artikolu 326(1) tal-Kap 12 meta issospendiet is-subbasta in kwistjoni. Eccepixxa li ma jista' ikun responsabbli ghall-ebda ksur ta' dritt fondamentali bili kull ma ghamel kien li pproceda kif ittih il-Ligi. Eccepixxa wkoll *inter alia* li l-fatt li proceduri ta' subbasta jigu sospizi minhabba li jezisti impediment legittimu ghall-prosegwiment ta' dik is-subbasta ma jista' qatt jammonta ghal tfixkil illegittimu ghall-ezekuzzjoni ta' dik is-sentenza. Fil-kaz odjern, ir-rikorrenti ttentaw subbasta fuq proprjeta' li ma kienetx tappartjeni lilu esklussivament bhala d-debitur, imma anke lill terzi - senjatament lil martu u dan kien wiehed mir-ragunijiet ghaliex is-subbasta giet sospiza u mhux biss il-fatt illi hemm proceduri pendenti quddiem il-Qorti ta' Strasburgu (Applikazzjoni Numru 24221/13 fl-ismijiet *Saliba vs Malta).*

[2] Q.K J.E.M. Investments Limited v Avukat Generali et 30.9.2011

Ghal dak li jirrigwarda t-tehid forzus ta' beni eccepixxa li d-digrieti in kwistjoni ma cahdux lir-rikorrenti mid-drittijiet taghhom imma semplicement issospendew l-ezekuzzjoni tas-sentenza. Ma gewx imposti limitazzjonijiet illegittimi fuq l-ezekuzzjoni ta' dik l-istess sentenza galadarba kien hemm irregolaritajiet u nuqqasijiet gravi fil-procedura segwita mir-rikorrenti biex imexxu bis-subbasta. Inoltre ghal dak li jirrigwarda r-rimedji mitluba, eccepixxa li r-rikorrenti ma elenkax ir-rimedji mitluba minnu kif trid il-Ligi (Artikolu 3(2) tal-Legislazzjoni Sussidjarja 12.09) b'mod partikolari t-thassir tad-decizjonijiet tas-6 ta' Awwissu 2013 u tas-7 ta' Novembru 2013 u ghalhekk ma jistax jinghata dan ir-rimedju;

Fatti fil-Qosor

Il-fatti kif jemergu mill-atti mhumiex ikkontestati.

Permezz ta' sentenza tas-6 ta' Ottubru 2009 moghtija mill-Onorabbli Qorti tal-Appell ("is-Sentenza") fil-kawza fl-ismijiet "**Dr Joseph Zammit Tabona et vs Charles *sive* Charlie Saliba"** (A.C. 1196/2000 ("il-Kawza") l-appell intavolat mill-konvenut Charles *sive* Charlie Saliba ("il-Konvenut") gie michud u s-sentenza appellata u cioe' dik moghtija mill-Onorabbli Prim Awla tal-Qorti Civili fl-4 ta' Marzu 2008 giet konfermata. B'effett ta' din is-sentenza, ir-rikorrenti gew dikjarati kredituri tal-konvenut Charles Saliba fis-somma ta' €130,441.42 bl-imghax skont kif mitlub. (Dokument 'A' u 'B'). Din is-somma tirrapprezenta danni

kagunati lir-rikorrent Dr Joseph Zammit Tabona u martu (li mietet fil-mori) wara serqa li saritilhom fid-dar residenza taghhom.

Illi din is-sentenza hekk kif ikkonfermata, ghaddiet in gudikat u ma kienx hemm talba biex tigi ritrattata.

Illi fis-7 ta' Jannar 2010 ir-rikorrenti talbu l-bejgh in subbasta ta' sehem l-intimat mill-proprjeta' hemm elenkata in ezekuzzjoni tas-sentenza. Dan gie milqugh b'Digriet tat-22 ta' Gunju 2010[3].

Illi l-kjamat fil-kawza, l-intimat f'dawk il-proceduri, talab is-sospensjoni tas-subbasta *stante* li stitwixxa proceduri kostituzzjonali oltre ostakoli legittimi. Din it-talba giet michuda b'Digriet tas-6 ta' April 2010 billi "*rat li l-prezentata ta' kawzi, ukoll kostituzzjonali, ma tnaqqas xejn mill-validita' ta' sentenza."*[4] Madanakollu fit-6 ta' April 2010 ir-rikorrent stess iddikjara li qed jissospendi l-atti.

Illi fil-11 ta' Frar 2013, b'rikors iehor, ir-rikorrenti talbu l-bejgh in subbasta tas-sehem tal-intimat minn diversi fondi in ezekuzzjoni tas-sentenza premessa.[5] Din it-talba giet milqugha fit-13 ta' Frar 2013 u gie ordnat il-bejgh in subbasta kif mitlub.[6]

[3] Atti tal-Bejgh b'Subbasta Immobb. nru .2/10 allegati ma' dawn l-atti.
[4] Fol 19 tal-atti 2/10.
[5] Atti tal-Bejgh b'Subbasta Immob. nru. 7/13 allegati ma' dawn l-atti.
[6] Digriet a fol 29 tal-atti 7/13.

Illi fit-8 ta' April 2013 gie pprezentat fil-Prim Awla tal-Qorti Civili rikors mill-konvenut Charles *sive* Charlie Saliba fl-atti tas-subbasta fuq indikata ("ir-rikors ghat-twaqqif tas-subbasta") permezz ta' liema gie rilevat *inter alia* illi huwa kien intavola talba quddiem il-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem fejn qieghed jitlob illi minhabba s-sentenza tal-Qorti tal-Appell tas-6 ta' Ottubru 2009 gew vjolati fil-konfront tieghu d-drittijiet tieghu kif protetti fl-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Europeja dwar id-drittijiet tal-Bniedem, illi jekk jinstab illi huwa ikun sofra vjolazzjoni tad-drittijiet tieghu filwaqt illi safrattant il-proprjeta` tieghu tkun lahqet giet mibjugha, tkun saret ingustizzja akbar mieghu u ghaldaqstant talab il-Qorti twaqqaf il-proceduri tas-subbasta fil-konfront tieghu (kopja tar-rikors ta' Charles *sive* Charlie Saliba anness u mmarkat Dokument 'E');

Illi b'digriet taghha tas-6 ta' Awwissu 2013 il-Prim Awla tal-Qorti Civili, issospendiet is-subbasta *ai termini* tal-artikolu **305 (2) tal-Kap 12.**[7] Izda mhux biss, imma ddisponiet li "*tilqa' t-talba tal-intimat Charles Saliba u tordna t-twaqqif tas-subbasta odjerna sakemm jigu terminati finalment <u>il-proceduri quddiem il-Qorti Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem."</u>* (emfasi ta' din il-Qorti).

8. Illi fit-28 ta' Awwissu 2013, r-rikorrenti talbu r-revoka *contrario imperio* tad-digriet imsemmi. B'digriet taghha tas-7 ta' Novembru 2013, il-Prim Awla tal-Qorti Civili fl-atti tar-

[7] **Art. 305 (2)** "*Fir-rikors għandu jkun hemm indikat deskrizzjoni dettaljata tal-ħwejjeġ li tagħhom jintalab il-bejgħ fl-irkant, inkluża l-provenjenza u kull piż fuq l-istess art u pjanta li turi b'mod ċar fejn hija l-art:*"

rikors nru 829/2013 JPG cahdet it-talba ghal diversi ragunijiet :-

i. billi r-rikorrenti ezekutanti ma ottemporawx ruhhom mar-rekwiziti **tal-artikolu 305(2) tal-Kap 12;**

ii. il-proprjeta` subbastata tappartjeni wkoll lill-mart id-debitur;

iii. sabet **impediment** legittimu *ai termini* tal-**artikolu 326(1) tal-Kap.12** "*ghaliex Charles Saliba intavola proceduri quddiem il-Qorti Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem fuq l-ilment tieghu li s-sentenza tal-Qorti tal-Appell tas-6 t'Ottubru 2009 ivvjolat id-drittijiet tieghu kif protetti bl-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem.* ***Din hija l-istess sentenza illi l-attur nomine qieghed jissokta jezegwixxi bis-subbasta odjerna***." (emfasi ta' dik il-Qorti).

L-ewwel Eccezzjoni tal-Kjamat in Kawza

Il-kjamat in kawza eccepixxa li ma kiser l-ebda dritt fundamentali tal-atturi billi l-lanjanza hija indirizzata lejn l-ghemil ta' gudikant u huwa l-Istat li jiggarantixxi d-drittijiet fundamentali.

Illi dwar dan ghandu ragun billi l-ilment odjern huwa indirizzat lejn l-Istat u huwa ssejjah f'dawn il-proceduri ghall-fini tal-integrita' tal-gudizzju.

Huwa l-Istat li ghandu iwiegeb ghall-lanjanza in mertu izda l-intimat, li huwa parti minn dawn il-proceduri, huwa assoggettat ghall-effetti ta' din is-sentenza.

Ghalhekk l-eccezzjoni tieghu ser tigi riflessa biss fil-kap tal-ispejjez.

Konsiderazzjonijiet ta' Dritt

Ikkonsidrat li r-rikorrenti qed jallegaw li sofrew lezjoni minnhabba li qed jigu mcahhda milli jezegwixxu l-kreditu taghhom skont kif kanonizzati bis-sentenza premessa li ghaddiet in gudikat u taghmel stat bejn il-partijiet. L-ezekuzzjoni tas-sentenza giet sospiza b'effett taz-zewg digrieti fuq citati.

Il-Qorti ezaminat l-imsemmija digrieti u taghmel is-segwenti osservazzjonijiet preliminari:

1. Taqbel li mhix Qorti tal-Appell jew revizjoni dwar il-mertu tad-digrieti moghtija u li l-kawza odjerna tirrigwarda l-aspetti kostituzzjonali u/jew konvenzjonali tad-drittijiet invokati. (Ara f'dan is-sens **J.E.M. Investments Limited v Avukat Generali**[8]).

---

[8] Q.K. 30.9.2011 *"23. Illi kif tajjeb osservat il-Prim' Awla (Sede Kostituzzjonali), u fuq dan jaqblu l-intimati u anke s-socjeta` rikorrenti, id-dritt ghas-smigh xieraq ma jiggarantix il-korrettezza tas-sentenzi fil-meritu izda jiggarantixxi biss l-aderenza ma' certi principji procedurali (indipendenza u imparzjalita` tal-Qorti u tal-gudikant, audi alteram partem u smigh u pronuncjament tas-sentenza fil-pubbliku) li huma konducenti ghall-amministrazzjoni tajba tal-gustizzja. Il-funzjoni tal-Qorti, fil-gurisdizzjoni Kostituzzjonali taghha, m'hijiex illi tirrevedi s-sentenzi ta' Qrati ohra biex tghid jekk dawn gewx decizi 'sewwa' jew le, izda hija limitata ghall-funzjoni li tara jekk dawk is-sentenzi kisrux il-Kostituzzjoni jew il-Konvenzjoni Ewropea."*

2. Ghalkemm jirrizulta li d-digrieti tal-Prim' Awla tal-Qorti Civili indirizzaw it-talba ghas-sospensjoni fuq zewg binarji - fl-ewwel lok fuq il-binarju prettament procedurali u t-tieni fuq l-effett sospensiv *o meno* ta' proceduri pendenti quddiem il-Qorti Ewropea, din il-Qorti ma taqbilx mat-tezi tal-kjamat in kawza li ghandha tieqaf hawn u dan ghar-ragunijiet li ser jigu spjegati.

Il-Prim' Awla tal-Qorti Civili ghamlitha cara fit-tieni digriet taghha li kkonsidrat li proceduri pendenti quddiem il-Qorti Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem jikkostitwixxu impediment legittimu fit-termini tal-**Artikolu 326(1) tal-Kodici tal-Organizzazzjoni u tal-Procedura Civili.**

Dan is-sub-Artikolu jiddisponi hekk:

"326. *(l) L-irkant jew il-liberazzjoni għandhom dejjem jitwaqqfu fuq talba tad-debitur bil-kunsens tal-kreditur, jew fuq talba tal-kreditur bil-kunsens tad-debitur, u, f'dan il-każ, kif ukoll meta t-twaqqif isir minħabba impediment leġittimu ieħor, għandhom jinħarġu avviżi ġodda sabiex l-irkant jissokta f'jum ieħor li jiġi stabbilit mir-Reġistratur fi żmien ġimgħatejn."*

Ikkonsidrat li din il-Qorti m'ghandhiex tidhol fil-mertu tad-decizjoni tal-Qorti in kwantu applikat id-disposizzjonijiet procedurali tal-Kap.12. Dawn id-disposizzjonijiet (l-Artikolu 326 u l-artikolu 305 tal-Kap 12) mhumiex il-mertu ta' dawn il-proceduri u l-effikacja taghhom mhuwiex qed jigi hawn

impunjat. Il-legislatur Malti ried li jhalli triq ghas-sospensjoni tas-subbasta ghal ragunijiet legittimi u halla f'idejn il-gudikant biex jiddetermina x'inhuma l-elementi meghtiega *ad validitatem* (***art. 305)*** u dawk li huma ta' gravita' bizzejjed li ghandhom iwasslu ghas-sospensjoni ta' atti ezekuttivi (**impediment legittimu**). Huwa risaput infatti li debitur jista' jipprocedi biex jimpunja l-validita' ta' mandat ezekuttiv u jirrendi null il-procedura kollha tas-subbasta u dan minhabba mankanza fl-att ezekuttiv innifsu u mhux minhabba xi kontestazzjoni fuq il-mertu (ara **Edward Pace vs Micahel Sultana**, PA, 05/05/2005) fit-termini tal-**Artikolu 281 tal-Kap.12**. It-tieni rimedju cioe` dak kontemplat **fl-artikolu 326** hu mmirat biss biex jissospendi ghal zmien il-prosegwiment tas-subbasta pendenti proceduri li jistghu isehhu ghal ragunijiet li jistghu jolqtu l-mertu konness mal-att ezekuttiv. Huwa minnu wkoll li dan l-artikolu hu miftuh fid-dicitura tieghu b'dan pero` jithalla fid-deskrizzjoni tal-Qorti li tirraviza raguni tajba bizzejjed li timmerita u tinnecessita s-sospensjoni tas-subbasta.[9]

Madanakollu huwa car li l-Qorti ssospendiet is-subbasta anke minnhabba li kkonsidrat bhala *impediment legittimu* fit-termini tal-artikolu 326(1) tal-Kap 12 il-fatt li hemm proceduri pendenti (quddiem il-Qorti Ewropea) li jirrigwardaw l-att ezekuttiv innifsu.

Illi d-difensur tal-Avukat Generali issottomettiet fit-trattazzjoni li hemm qbil illi procedura kostituzzjonali ma

---

[9] Ara ad ez. **Ludwig Limited v Philip George Degiorio et.** PAMCH - 12 ta' Lulju 2012 ccitat mill-kjamat in kawza.

ghandha bl-ebda mod twaqqaf l-andament ta' proceduri ohra. Madanakollu fil-kaz odjern il-Qorti kienet giet rinfaccata sitwazzjoni fejn kien hemm diversi diffikultajiet fosthom illi ma kienx hemm indikat x' inhu s-sehem ta' l-intimat Saliba. Ghalhekk, gie sottomess li l-Qorti iddecidiet b' mod ragonevoli skont ic-cirkostanzi partikolari ta' dak il-kaz.

Ir-rikorrenti rribattew li r-ragunijiet l-ohra moghtija fid-digriet kienu ragunijiet sekondarji ghaliex anke li kieku huma jottemperaw mar-rekwisiti tal-**artikolu 305** tal-Kap 12 l-impediment ravvizat minnhabba l-proceduri pendenti quddiem il-Qorti Ewropea jibqa' vigenti.

Illi din il-Qorti ma taqbilx li m'ghandhiex tinvestiga l-lanjanza odjerna fejn tolqot il-pendenza tal-proceduri quddiem il-Qorti Ewropea bhala r-raguni dedotta ghas-sospensjoni tal-proceduri ezekuttivi. Id-diskrezzjoni moghtija lill-Qrati ordinarji bl-Artikolu 326 tal-Kap 12 ma jistax jxekkel id-drittijiet garantiti mill-Kostituzzjoni u mill-konvenzjoni lill-partijiet fil-kawza. Ghalhekk hi tal-fehma li ghandha tiddetermina l-kompatibilita' tal-imsemmi digrieti mad-drittijiet pretizi mir-rikorrenti llum.

Allegat Lezjoni tal-Art 6 u 13 tal-Konvenzjoni u tal-Art 39 tal-Kostituzzjoni

Illi l**-artikolu 39 (2) tal-Kostituzzjoni ta' Malta** jghid hekk:-

“Kull qorti jew awtorita’ ohra gudikanti mwaqqfa b’ligi ghad-decizjoni dwar l-ezistenza jew l-estensjoni ta’ drittijiet jew obbligi civili ghandha tkun indipendenti u mparzjali; u meta l-proceduri ghal decizjoni bhal dik huma mibdija minn xi persuna quddiem qorti jew awtorita’ ohra gudikanti bhal dik, il-kaz ghandu jigi moghti smigh xieraq gheluq zmien ragonevoli”.

L-Artikolu 6 L-Artikolu 6(1) jiddisponi hekk:-

"6 (1) Fid-deċiżjoni tad-drittijiet ċivili u tal-obbligi tiegħu jew ta’ xi akkuża kriminali kontra tiegħu, kulħadd huwa ntitolat għal smigħ imparzjali u pubbliku fi żmien raġonevoli minn tribunal indipendenti u imparzjali mwaqqaf b’liġi. ....."

Illi kif inghad fis-sentenza **“Kenneth Brincat vs Avukat Generali”** (P.A. (RCP) – 10 ta’ Jannar 2003) dan l-artikolu jipprovdi ghal dritt generali ta’ *“smigh xieraq”* u numru ta’ drittijiet specifici u jelabora aktar drittijiet fir-rigward ta’ dawk li jkunu qed jigu akkuzati b’akkuzi kriminali, fosthom ukoll id-dritt ghal Tribunal indipendenti u mparzjali mwaqqaf b’ligi.

Illi inoltre kif gie ritenut fis-sentenza **“Domenico Savio Spiteri vs A.G. et”** (Rik.Kost.746/00/RCP – P.A. (S.K.) (RCP) 2 ta’ Ottubru 2001) inghad li (b'riferenza ghas-sentenza fl-ismijiet ***“St. Paul’s Court Limited vs L-Onor. P.M. et noe”*** *deciza fis-16 ta’ Settembru 1998):-*

"Kif tajjeb josservaw l-awturi ***Harris, O’Boyle u Warbrick****:-*

“In contrast with the other more precise guarantees in Article 6 (1), the right to a fair hearing has an open-ended, residual quality”.

Normalment l-Artikolu Kostituzzjonali u dak Konvenzjonali citati jimxu fuq l-istess principji u normi ta' interpretazzjoni. Madanakollu l-Qorti ser tghaddi biex tezamina l-lanjanza odjerna fid-dawl tal-Artikolu 6(1) tal-Konvenzjoni billi l-estensjoni tat-tifsira tad-dritt ghall-esekuzzjoni ta' sentenzi hija interpretazzjoni wiesgha li fil-fehma tal-Qorti, mhix permissibbli fit-termini testwali tal-Artikolu 39(2) tal-Kostituzzjoni ghalkemm tqies li hija konformi mal-ispirtu ta' dan l-artikolu.

Art 6(1) tal-Konvenzjoni

It-tezi tar-rikorrenti hija wahda semplici u konfortata bil-gurisprudenza tal-Qorti Ewropea kif ukoll mill-interpretazzjoni dottrinali. Huma jissottomettu li d-dritt garantit bl-Artikolu 6(1) jestendi ghall-garanzija tal-esegwibbilita' ta' sentenza li hija finali u determinanti fi zmien ragjonevoli. Dan hu aspett iehor tal-*principle of effectiveness* li jippernja l-Konvenzjoni Ewropea.

Illi l**-awturi Jacobs, White & Ovey**[10] huma tal-fehma li "*Linked to the principle of access to court is another fundamental aspect of the rule of law, that a final court judgment should be effective.*"

[10] *The European Convention on Human Rights* (6th ed.)pg 262.

L-istess fehma huma l-awturi **Harris, O'Boyle & Warbrick**[11] li jsostnu "*Article 6 also applies to the execution of judgments in civil and criminal cases - in particular the reasonable time guarantee will apply to any delays for which the state is responsible in their execution.*" Imbaghad ikomplu "*Under the **Hornsby** case, the State must also ensure the execution of judgments against third parties who are not state actors, so that, for example, the state must take action to ensure that private persons comply with judgments against them.*"

Hekk fil-kaz **Hornsby v Greece**[12] deciz mill- ECtHR gie ribadit li :-

"However, that right (of access to a court) would be illusory if a Contracting State's domestic legal system allowed a final, binding judicial decision to remain inoperative to the detriment of one party. It would be inconceivable that Article 6 para. 1 (art. 6-1) should describe in detail procedural guarantees afforded to litigants - proceedings that are fair, public and expeditious - without protecting the implementation of judicial decisions; to construe Article 6 (art. 6) as being concerned exclusively with access to a court and the conduct of proceedings would be likely to lead to situations incompatible with the principle of the rule of law which the Contracting States undertook to respect when they ratified the Convention (see, mutatis mutandis,

[11] *Law of the European Convention on Human Rights* (3rd ed.) p 396.
[12] 19 ta' Marzu 1997 - (*Application no. 18357/91*

the Golder v. the United Kingdom judgment of 21 February 1975, Series A no. 18, pp. 16-18, paras. 34-36). Execution of a judgment given by any court must therefore be regarded as an integral part of the "trial" for the purposes of Article 6 (art. 6); moreover, the Court has already accepted this principle in cases concerning the length of proceedings (see, most recently, the Di Pede v. Italy and Zappia v. Italy judgments of 26 September 1996, Reports of Judgments and Decisions 1996-IV, pp. 1383-1384, paras. 20-24, and pp. 1410-1411, paras. 16-20 respectively)."

Dan il-principju gie riaffermat fil-kaz ta' **Burdov v Russia**[13] fejn il-Qorti sabet ukoll li dewmien fl-ezekuzzjoni ta' sentenza jista' jkun gustifikat purke' ma jistax ghall-essenza tad-dritt sancit (testwalment: "*does not impair the essence of the right protected").*

"*1. It is not open to a State authority to cite lack of funds as an excuse for not honouring a judgment debt. Admittedly, a delay in the execution of a judgment may be justified in particular circumstances. But the delay may not be such as to impair the essence of the right protected under Article 6 § 1 (see* ***Immobiliare Saffi v. Italy*** *[GC], no. 22774/93, § 74, ECHR 1999-V*)"

Tal-istess portata hija d-decizjoni tal-Qorti Ewropea fil-kaz **Qufaj Co. Sh. P.K. v Albania** [14]**:**

[13] 7 ta' Mejju 2002 - *Application no. 59498/00*
[14] 18 ta' Novembru 2004, (*Application no. 54268/00*)

"*It would be inconceivable that Article 6 § 1 should describe in detail procedural guarantees afforded to litigants – proceedings that are fair, public and expeditious – without protecting the implementation of judicial decisions; to construe Article 6 as being concerned exclusively with access to a court and the conduct of proceedings would be likely to lead to situations incompatible with the principle of the rule of law which the Contracting States undertook to respect when they ratified the Convention. Execution of a judgment given by any court must therefore be regarded as an integral part of the "trial" for the purposes of Article 6."*

Res Judicata **u l-principju ta' Certezza Legali**

Fi kliem l-awturi fuq citati Harris, O'Boyle & Warwick[15] "*The right to a fair hearing also requires that the judgment by the final court that decides a case is res judicata and hence irreversible in accordance with the principle of legal certainty....A procedure for quashing a final judgment may however be consistent with the principle of legal certainty where it is 'made necessary by circumstances of a substantial and compelling character' which would include the need to correct a miscarriage of justice "*

Fid-decizjoni tal-Grand Chamber tal-Qorti ta' Strasbourg fil-kawza **Brumarescu v. Romania** (1999 –VII ; 33 EHRR 862 para 61) kien inghad hekk hekk –

[15] Op cit. p 431

"*The right to a fair hearing before a tribunal ... must be interpreted in the light of the Preamble ... which declares ... the rule of law to be part of the common heritage of the Contracting States. One of the fundamental aspects of the rule of law is the principle of legal certainty which requires inter alia that where the courts have finally determined an issue their ruling should not be called into question ...*"

Bhala principju assodat fil-gurisprudenza taghna l-Qrati taghna sostnew li s-sistema giuridika taghna kienet tikkontempla biss l-eccezzjoni tal-*lis alibi* pendens[16] u l-konnessjoni ta' azzjonijiet, u li s-soprasessjoni bhala istitut kienet giet introdotta biss permezz tal-**artikolu 46(3) tal-Kostituzzjoni** (u 4(3) tal-Kap 319) fil-kuntest ta' riferenza ta' kwistjoni kostituzzjonali (jew konvenzjonali). Hekk gie espress fil-kaz fl-ismijiet **Lawrence Cuschieri vs Onorevoli Prim Ministru nomine *et.* - Q.K. -** 12 ta' Awwissu 1994 fejn il-Qorti issenjalat li s-soprasessjoni tista' tipparalizza totalment il-funzjonament tal-Qrati u l-amministrazzjoni tal-gustizzja

Dan l-insenjament gie affermat ukoll fis-sentenza fl-ismijiet l**-On.Imh. Dottor Anton Depasquale v Onor. Prim Ministru**, **Q.K.** - deciza fl-20 ta' Lulju, 1994) fejn il-Qorti sabet li "*L-istat prezenti ghalhekk tal-ligi taghna hija li ebda Qorti ma ghandha tissopprassjedi hlief kif provvdut fis-sub-artikolu (3) ta' l-Artikolu 46 tal-Kostituzzjoni fuq ikkwotat*

---

[16] Din l-eccezzjoni tipprospetta necessarjament li jkun hemm zewg kawzi ghaddejjin fl-istess waqt pendenti quddiem il-qrati li jkollhom l-istess mertu;

ghax l-accettazzjoni ta' dan il-principju jista' biss iwassal ghal kroll totali tas-sistema tal-gustizzja taghna li hija gia' mghobbija b'diversi diffikultajiet li mhux il-kompitu ta' din il-Qorti li tidhol fihom f'din is-sentenza."

Il-Qorti Kostituzzjonali fil-kaz **Matthew Lanzon v Kummissarju tal-Pulizija**[17] irriteniet li :-

"*L-argument huwa ghal kollox fieragh. Ir-'res judicata' ghandha bhala fondament taghha l-interess pubbliku u hija intiza biex thares ic-certezza tal-jeddijiet li gew definiti bis-sentenza, anke jekk dawk il-jeddijiet huma fondamentali tal-bniedem. Res judicata ttemm il-possibilita` li kwistjonijiet jibqghu miftuha, meta jkunu ghaddew minn procediment gudizzjarju li sar definittiv. Bdil fil-gurisprudenza ma jikkwalifikax bhala bdil ta' cirkostanzi ladarba t-tliet elementi baqghu l-istess."*

Illi l-Qorti Kostituzzjonali f'dan il-kaz, kienet giet mitluba tapplika retroattivament principji li zviluppaw fil-gurisprudenza tal-Qorti Ewropea ghall-kaz li gja gie deciz definittivament. Madanakollu l-principji enuncjati japplikaw ghall-kaz odjern.

Illi l-kaz odjern jikkoncerna sospensjoni tal-effett ezekuttiv ta' sentenza li ghaddiet in gudikat. Lanqas jezistu c-cirkostanzi ghall-invokazzjoni tal-eccezzjoni ta' *lis alibi pendens,* li tipprospetta zewg kawzi pendenti

[17] Dec. fil-25 ta' Frar 2013

kontemporanjament u fejn l-ebda kawza ma giet deciza definittivament.[18]

Dan il-punt kien il-pern tal-konsiderazzjoni tal-Qorti Kostituzzjonali fil-kaz ta' **Cuschieri** fuq citat fejn il-Qorti rribadiet li: " *L-ewwel Qorti - kuntrarjament ghal dak li huwa principju bazi ta' kull procedura, ikkonkludiet li ghaliex hemm pendenti rikors li qed jallega vjolazzjoni ta' xi dritt fundamentali da parti tal-Qorti Kostituzzjonali dan allura ifisser ' li kollox ghadu incert ' mentri sentenza tal-Qorti hija certa u taghmel stat sakemm ma tissopravenix sentenza finali minn Qorti kompetenti li tghid mod iehor. Ghalhekk il-fatt li sentenza tkun giet attakkata billi jigi pretiz li kien hemm ksur tad-drittijiet fundamentali ma jwassalx ghas-sospensjoni ta' l-effetti taghha u ghas-soprasessjoni."*

Illi l-istess principji gew abbraccjati f'diversi sentenzi ohra tal-Qrati taghna li wasslu ghall-konvinzjoni ta' din il-Qorti li fil-kuntest ta’ l-ezegwibbilità ta’ sentenza f’kaz fejn in segwitu ghal tali sentenza jigu intavolati proceduri dwar allegata vjolazzjoni ta’ xi wiehed jew iktar mid-drittijiet u libertajiet fondamentali sanciti fil-Kostituzzjoni u/jew fil-Konvenzjoni Ewropea, is-sospensjoni jimmilita kontra l-

[18] Illi fis-sentenza **“Dr. Alfred Mifsud vs Onor. Prim Ministru et”** (Q.K. 20 ta’ Lulju 1994 – LXXVIII.i.171 inghad illi: “*is-soprasessjoni hija, minnha nfisha, mizura eccezzjonalissima ghaliex tiffrena l-andament normali ta’ kawza b’mod illi twaqqaf ghalhekk dik l-ispeditezza li tezigi l-gustizzja biex kull kawza tinqata’ fi zmien ragonevoli. Dan il-principju huwa trasmess lill-gudikant specifikament fl-artikoli 195,211 u 212 Kap 12 u b’mod generali mbaghad, b’dawk l-artikoli kollha li fl-istess Kodici ta’ Procedura, jirregolaw it-trattazzjoni tal-kawzi”,* nkluz l-**artikolu 195 tal-Kap 12** li jipprovdi *“li kawza appuntata ghas-smigh, ghandha tibqa’ sejra tigi trattata sa l-ahhar”* u hawn issir riferenza ghas-sub-artikoli relattivi tal-istess artikolu. "

principipji tac-certezza legali u accessibilita' protetti bl-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni.

Fid-decizjoni fl-ismijiet **Joseph Emanuel Ruggier et v. Joseph Oliver Ruggier pro et noe et, Rik. Nru. 21/05** moghtija fl-4 ta' Lulju 2005,[19] il-Prim' Awla tal-Qorti Civili (Sede Kostituzzjonali) (per Onor. Imhallef G. Caruana Demajo) cahdet it-talba taghhom in bazi ghas-segwenti osservazzjoni: "*ghalkemm huwa minnu illi, fil-kompetenza kostituzzjonali taghha, din il-qorti ghandha wkoll is-setgha li tholl lill-partijiet mir-rabta ta' res judicata jekk dan ikun mehtieg biex taghti rimedju kontra ksur ta' drittijiet fondamentali, dan ma ghandux isir leggerment u zgur mhux qabel ma tkun inghatat sentenza li ssib illi tassew kien hemm dak il-ksur. <u>Allegazzjoni ex parte illi sar ksur ta' dritt fondamentali ma hijiex ekwivalenti ghal sejbien gudizzjarju ta' ksur ta' drittijiet fondamentali, u hija ghal kollox inkompatibbli mas-serjetà tal-process gudizzjarju u l-finalità ta' res judicata illi sentenza tinzamm milli titwettaq ghax xi hadd jallega li kien hemm ksur ta' drittijiet fondamentali.</u> Fil-fehma ta' din il-qorti, sentenzi li saru res judicata ghandhom jitqiesu li jiswew u li nghataw rite et recte sakemm ma jintweriex mod iehor.*"[20] (emfasi ta' din il-Qorti).

[19] Din il-kawza ikkonfermat talba tad-debituri ezekutati ghat-twaqqif ta' l-esekuzzjoni tas-sentenza kontra taghhom sakemm tinqata' kawza kostituzzjonali minnhom istitwita b'talba biex il-Qorti tiddikjara li s-sentenza inghatat bi ksur tad-drittijiet fondamentali taghhom.

[20] Ara wkoll is-sentenza studjata tal-Magistrat Gabriella Vella fil-kaz **Paul Pace et v Steve Mallia -** Q. Magistrati - 5 ta' Ottubru 2015 li kien jirrigwarda talba ghaz-zamma ta' ezekuzzjoni ta' sentenza finali pendenti proceduri kostituzzjonali u konvenzjonali.

Il-Qorti b'applikazzjoni tal-principji fuq enuncjati, taqbel mat-tezi tar-rikorrenti. Huma ottjenew sentenza li ghaddiet in gudikat wara konferma mill-Qorti tal-Appell fis-sena 2009. Illum, fis-sena 2016, ghadhom ma irnexxielhomx jezegwixxu l-kreditu kanonizzat b'dik is-sentenza. Huwa minnu li fis-sena 2010 ghar-ragunijiet li mhumiex spjegati f'dawn l-atti , kienu issospendew is-subbasta (Nru. 2/10) izda it-tieni subbasta ilha pendenti mill-11 ta' Frar 2013, kwazi tliet snin u nofs mir-rikors ghall-bejgh bl-irkant,u sa mit-28 ta' Awwissu 2013 mill-ewwel digriet ta' sospensjoni. L-applikazzjoni ta' Charles Saliba quddiem il-Qorti Ewropea saret fil-5 ta' April 2013 (erba' snin wara s-sentenza tal-Qorti tal-Appell) u giet komunikata lill-Istat Malti fis-27 ta' Mejju 2015.[21]

Ikkonsidrat li d-digriet ta' sospensjoni tas-subbasta, li gie ikkonfermat b'digriet iehor, effettivament waqqaf l-ezekuzzjoni fi zmien ragjonevoli tal-kreditu tar-rikorrenti u nnewtralizzat l-effikacja ta' *res* gudikata . Huwa minnu li l-kreditu ma giex "annjentat" fi kliem id-difensur tal-kjamat in kawza, imma semplicement sospiz. Izda kif jirrizulta mill-ezami tal-gurisprudenza fuq citata, id-dritt ghas-smigh xieraq garantit mill-Konvenzjoni jinkludi drittijiet residwali, fosthom, id-dritt ghall-esegwibilita' ta' sentenzi definittiva fi zmien ragjonevoli kif fuq spjegat. Dan id-dritt illum il-gurnata huwa paralizzat u ma jistax jigi ravvivat qabel ma jinqaghtu il-proceduri bejn id-debitur u l-istat Malti quddiem il-Qorti Ewropea.

[21] Xhieda ta' Dr Josette Grech tal-10 ta' Novembru 2015 a fol 169.

B'rabta mal-kwistjoni in ezami, u b'riferenza ghal dak enuncjat fil-kaz imsemmi ta' **Ruggier,** din il-Qorti ikkonsidrat ukoll li l-kwistjoni ta' sospensjoni ta' l-ezegwibbilita' ta' sentenzi fil-kuntest tal-ghoti ta' *interim measures* li jistghu jintalbu fil-kors ta' proceduri ghall-protezzjoni ta' drittijiet fondamentali. Il-Qrati, rinfaccjati b'talbiet simili, ikollhom jiddeciedu jekk ghandhomx jissospendu l-effetti ta' sentenzi tal-Qrati sakemm jigu determinati kwistjonijiet ta' drittijiet umani. Madanakollu anke f'tali kuntest, dawn il-mizuri jinghataw eccezzjonalment kif jirrizulta mill-interpretazzjoni tal-gurisprudenza tal-Qorti Ewropea. L-awtur Karen Reid fil-ktieb "**A Practitioner`s Guide to the European Convention on Human Rights"** (4th Edition – Sweet & Maxwell) tikteb:-

"*As a general practice, measures (riferibbilment ghal interim relief) are applied only where there is an apparent real and imminent risk of irreparable harm to life and limb … While the procedure has been invoked in respect of other types of cases e.g. adoption of children, which may be arguably be of an irreparable nature, r.39 (riferibbilment ghar-Rule 39 tar-Rules of Court tal-ECHR) has not been applied save in a few exceptional cases. Matters of detention or interference with property, for example, are not regarded as necessitating interim measures."* (sottolinear ta' din il-Qorti).

Fil-kaz in ezami, il-kjamat in kawza qed jilmenta li jekk l-ezekuzzjoni ma tigix sospiza, jitlef irrimedjabbilment id-dritt

ghall-proprjeta' tieghu billi tinbiegh darba ghal dejjem. Izda anke fil-kuntest imsemmi, l-istess kjamat in kawza lanqas jikkwalifika ghall-*interim measure* billi l-pregudizzju li qed jgib il-quddiem jikkoncerna drittijiet proprjetarji.

Illi l-kjamat in kawza ghamel riferenza ghas-sentenza tal-Qorti Ewropea fil-kaz **San Leonardo Band Club v Malta**[22] fejn il-Qorti sabet ksur tal-Artikolu 6(1) tal-Konvenzjoni u bhala rimedju ippronuncjat hekk:

"2. Where the Court finds that an applicant's case has been decided by a tribunal which is not independent and impartial within the meaning of Article 6 § 1 of the Convention, it considers that, in principle, the most appropriate form of relief would be to ensure that the applicant is granted in due course a retrial by an independent and impartial tribunal (see, mutatis mutandis, and in regard to a criminal case, Gençel v. Turkey, no. 53431/99, § 27, 23 October 2003)." Isegwi ghalhekk li t-talba ghas-sospensjoni tas-subbasta hija gustifikata ghaliex mhuwiex eskluz li l-Qorti Ewropea tista' bhala rimedju, thassar is-sentenza tal-Qrati taghna.

Izda fil-kaz citat, jigi precizat li l-Qorti Ewropea ma hassritx is-sentenza in mertu imma ipprovdiet li r-rikorrent ghandu jinghata ir-rimedju ta' ritrattazzjoni skont ic-cirkostanzi partikolari ta' dak il-kaz. Is-sentenza tibqa' valida sakemm il-Qorti nazzjonali ma tirrivedihiex.

[22] 29 ta' Lulju, 2004 , App. *no. 77562/01*

Inoltre huwa car minn apprezzament tal-fatti ta' dan il-kaz, li l-fatt li pprezenta proceduri quddiem dik il-Qorti mhuwiex bizzejjed biex ixejjen l-effikacja u s-sahha tar-*res judicata,* fit-termini tal-Artikolu 6(1) tal-Konvenzjoni Ewropea.

Illi fid-dawl tal-premess il-Qorti ser tilqa' t-talba billi ssib li hemm lezjoni tad-dritt ghas-smigh xieraq skont l-Artikolu 6(1) tal-Konvenzjoni Ewropea.

Illi r-rikorrenti qed jinvokaw l-Artikolu 6 flimkien mal-Artikolu 13 billi jsostnu li qed jigu mcahhda mid-dritt ghar-rimedju effettiv minkejja li ghandhom dritt garantit b'sentenza finali. Mhuwiex ikkontestat li ma jaghmlux parti mill-proceduri pendenti quddiem il-Qorti Ewropea u lanqas ghandhom kontroll fuq il-proceduri, u fuq iz-zmien ghad-determinazzjoni finali ta' dawk il-proceduri.

L-**Artikolu 13 tal-Konvenzjoni** jiddisponi :

"Kull min ikollu miksura d-drittijiet u l-libertajiet tiegħu kontemplati f'din il-Konvenzjoni għandu jkollu rimedju effettiv quddiem awtorità nazzjonali għalkemm dak il-ksur ikun sar minn persuni li jkunu qed jaġixxu f'kariga uffiċjali."

Dan l-artikolu mhuwiex kontroversjali fl-interpretazzjoni tieghu. Fid-decizjoni recenti tal-Grand Chamber tal-Qorti Ewropea fil-kaz ***Centre for Legal Resources on behalf of Valentin Câmpeanu v. Romania*** [GC][23] moghti fis-17 ta' Lulju 2014 dawn il-principji ingabru fis-segwenti :

[23] App Nru 47848/08

"Article 13 of the Convention guarantees the availability at the national level of a remedy to enforce the substance of the Convention rights and freedoms in whatever form they might happen to be secured in the domestic legal order. The effect of Article 13 is thus to require the provision of a domestic remedy to deal with the substance of an "arguable complaint" under the Convention and to grant appropriate relief, although Contracting States are afforded some discretion as to the manner in which they conform to their Convention obligations under this provision. The scope of the obligation under Article 13 varies depending on the nature of the applicant's complaint under the Convention. Nevertheless the remedy required by Article 13 must be "effective" in practice as well as in law. In particular, its exercise must not be unjustifiably hindered by the acts or omissions of the authorities of the respondent State (see Paul and Audrey Edwards v. the United Kingdom, no. 46477/99, §§ 96-97, ECHR 2002-II).[24]"

Gie ritenut mill-Qorti Ewropea fil-kaz **Kudla v Poland**[25] **LI:**

"146. In many previous cases in which the Court has found a violation of Article 6 § 1 it did not consider it necessary also to rule on an accompanying complaint made under Article 13. More often than not this was because in the circumstances Article 6 § 1 was deemed to constitute a lex specialis in relation to Article 13.

[24] Para 148.
[25] 16 ta' Ottubru 2000 (App. no. 30210/96)

Thus, where the Convention right asserted by the individual is a "civil right" recognised under domestic law – such as the right of property – the protection afforded by Article 6 § 1 will also be available (see, for example, the Sporrong and Lönnroth v. Sweden judgment of 23 September 1982, Series A no. 52, pp. 31-32, § 88). In such circumstances the safeguards of Article 6 § 1, implying the full panoply of a judicial procedure, are stricter than, and absorb, those of Article 13 (see, for example, the Brualla Gómez de la Torre judgment cited above, p. 2957, § 41)."

Izda f'dan il-kaz u fil-kaz ta' **Gjyli v Albania**[26] il-Qorti Ewropea ziedet tghid li :

" 3. However, the Court observes that the ineffectiveness of domestic remedies is being increasingly raised before this Court in cases concerning a failure to enforce or delayed enforcement of final domestic judgments. It has therefore decided of its own motion to examine this issue under Article 13 of the Convention (see, for example, Burdov v. Russia (no. 2), no. 33509/04, §§ 89-117, 15 January 2009; Beshiri and Others v. Albania, no. 7352/03, 22 August 2006; and Qufaj Co. Sh.p.k. v. Albania, no. 54268/00, 18 November 2004)."

Hekk ukoll ikkonkludiet il-Qorti Ewropea fil-kaz citat **Kudla v Poland** u cioe:

---

[26] 29 ta' Settembru 2009, App.No.32907/07.

"*156. In view of the foregoing considerations, the Court considers that the correct interpretation of Article 13 is that that provision guarantees an effective remedy before a national authority for an alleged breach of the requirement under Article 6 § 1 to hear a case within a reasonable time.*"

Illi fil-kaz odjern, hu evidenti li d-dewmien ser jitkompla jekk is-sospensjoni tal-ezekuzzjoni tas-sentenza ma tigix revokata. Kif premess, il-Qorti mhix ser tirrevedi d-diskrezzjoni tal-Prim' Awla fl-applikazzjoni tal-Artikolu 305 tal-Kap 12. Il-legislatur stess jipprovdi ghas-sospensjoni tas-subbasta u dan l-Artikolu mhuwiex fil-mira ta' dawn il-proceduri.

Ghal kuntrarju issib lezjoni tad-drittijiet tar-rikorrenti abbazi tal-Artikolu 6(1) tal-Konvenzjoni fis-sospensjoni invokata abbazi tal-proceduri pendenti quddiem il-Qorti Ewropea.

Illi gie eccepit mill-kjamat in kawza li r-rikorrenti ma specifikawx ir-rimedju mitlub u ghalhekk din il-Qorti ma tistax thassar id-digrieti in mertu. Il-Qorti ma taqbilx ma' din it-tezi. Il-Qorti f'dawn il-proceduri tista' taghti kwalsiasi rimedju li tikkonsidra effettiva altrimenti hi stess tkun qed iccahhad lir-rikorrent mill-garanzija tal-effikacja tal-protezzjoni tad-drittijiet tieghu.

Ghalhekk ser tipprovdi dwar it-talbiet surriferiti billi tirrevoka d-digrieti moghtija mill-Onorabbli Qorti Civili, Prim Awla datati rispettivament nhar is-6 t'Awwissu 2013 (Rik 354/2013 JPG) fl-ismijiet **Dr Joseph Zammit Tabona et v Charlie sive Charles Saliba,** u nhar is-7 ta' Novembru 2013 (Rik 829/2013 JPG fl-istess ismijiet) in kwantu li l-Qorti ordnat it-twaqqif tas-subbasta sakemm jigu terminati finalment il-proceduri quddiem il-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem.

Jeddijiet Sanciti bl-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni u l-Artikolu 1 ta' l-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni.

Il-parti relevanti tal-**Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni tipprovdi hekk:**

"(1) Ebda proprjeta' ta' kull xorta li tkun ma ghandu jittiehed pussess taghha b'mod obbligatorju, u ebda interess fi jew dritt fuq proprjeta' ta' kull xorta li tkun ma ghandu jigi miksub b'mod obbligatorju, hlief meta hemm disposizzjoni ta' ligi applikabbli ghal dak it-tehid ta' pussess jew akkwist -

(a) ghall-hlas ta' kumpens xieraq;

(b) li tizgura lil kull persuna li tippretendi dak il-kumpens dritt ta' access lil qorti jew tribunal indipendenti u imparzjali mwaqqaf b'ligi sabiex jigi deciz l-interess taghha fi jew dritt fuq il-proprjeta' u l-ammont ta' kull kumpens li ghalih tista' tkun intitolata, u sabiex tikseb hlas ta' dak il-kumpens; u

(c) li tizgura lil kull parti fi proceduri f'dik il-qorti jew tribunal dwar pretensjoni bhal dik dritt ta' appell mid-decizjoni taghha lill-Qorti ta' l-Appell f'Malta."

L-Ewwel Artikolu tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni jipprovdi: -

"*Kull persuna naturali jew persuna morali ghandha dritt ghat-tgawdija pacifika tal-possedimenti taghha. Hadd ma ghandu jigi ipprivat mill-possedimenti tieghu hlief fl-interess pubbliku u bla hsara tal-kundizzjonijiet provduti bil-ligi u bil-principji* generali tal-ligi internazzjonali.

Izda d-disposizzjonijiet ta' qabel ma ghandhom b'ebda mod inaqqsu id-dritt ta' Stat li jwettaq dawk il-ligijiet li jidhrulu xierqa biex jikkontrolla l-uzu ta' proprjeta' skont l-interess generali jew biex jizgura l-hlas ta' taxxi jew kontribuzzjonijiet ohra jew pieni."

Hija *ormai* gurisprudenza kostanti li :

"*4. Article 1 of Protocol No. 1 comprises three distinct rules: the first rule, set out in the first sentence of the first paragraph, is of a general nature and enunciates the principle of the peaceful enjoyment of property; the second rule, contained in the second sentence of the first paragraph, covers deprivation of possessions and subjects it to certain conditions; the third rule, stated in the second paragraph, recognizes that the Contracting States are*

entitled, inter alia, to control the use of property in accordance with the general interest. The three rules are not, however, distinct in the sense of being unconnected. The second and third rules are concerned with particular instances of interference with the right to peaceful enjoyment of property and should therefore be construed in the light of the general principle enunciated in the first rule (see, among other authorities, James and Others v. the United Kingdom, 21 February 1986, § 37, Series A no. 98, which reiterates in part the principles laid down by the Court in Sporrong and Lönnroth v. Sweden, 23 September 1982, § 61, Series A no. 52; see also Broniowski v. Poland [GC], no. 31443/96, § 134, ECHR 2004-V)." **Hutten-Czapska v Poland).** [27]

Illi huwa assodat li l-portata ta' **l-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni** hija aktar ristretta mill-Artikolu 1 tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni. Filwaqt li dan ta' l-ahhar jipprotegi t-tgawdija pacifika tal-"possedimenti" ("possessions" fit-test ingliz,"biens" fit-test franciz) ta' dak li jkun, l-istess ma jistax jinghad ghall-Artikolu 37(1) tal-Kostituzzjoni li jitkellem dwar it-tehid b'mod obbligatorju tal-pussess ta' proprjeta` ta' kull xorta li tkun jew il-ksib b'mod obbligatorju ta' interess fi jew dritt fuq proprjeta` (dejjem ta' kull xorta li tkun). (Ara ad es. **Amato Gauci vs Avukat Generali** deciza mill-Qorti Kostituzzjonali fis-26 ta' Mejju 2006; **Galea et vs Briffa,** deciza mill Qorti Kostituzzjonali fit-30 ta` Novembru 2001; **Lay Lay Co Ltd vs L-Awtorita`**

[27] App. No. 35015/97 - 19 June 2006.

ta' Malta dwar l-Ambjent et. deciza mill-Qorti Kostituzzjonali fil-25 ta` Frar 2011; **Bugeja et vs Avukat Generali** deciza mill-Qorti Kostituzzjonali fis-7 ta` Dicembru 2009; u **Gina Balzan vs l-Onorevoli Prim Ministru et.** deciza mill-Prim Awla tal-Qorti Civili (Gurisdizzjoni Kostituzzjonali) fil-11 ta` Ottobru 2011.)

Ir-rikorrenti jsostnu li l-kreditu taghhom konsistenti f'kreditu kanonizzat huwa "*claim*" ossia "*bien*" jew "possession" fit-termini tal-Artikolu 1 tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni u l-artikolu 37 tal-Kostituzzjoni. Madanakollu ma jistax jinghad li d-digrieti pprivaw lir-rikorrenti mill-jeddijiet taghhom naxxenti mis-sentenza definittiva billi l-effett kien li l-ezekuzzjoni giet sospiza mhux terminata. Ghalhekk il-Qorti ma ssibx lezjoni skont l-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni u ser tghaddi biex tezamina il-lanzjanza skont il-Konvenzjoni.

Illi dwar id-definizzjoni ta' "*bien*" jew possediment, kif gie ritenut mill-Qorti Ewropea fil-kaz ***Burdov v Russia***[28] gja citat:

"5. ... a "claim" can constitute a "possession" within the meaning of Article 1 of Protocol No. 1 if it is sufficiently established to be enforceable (see Stran Greek Refineries and Stratis Andreadis v. Greece, [29]judgment of 9 December 1994, Series A no. 301-B, p. 84, § 59)."

---

[28] 7 ta' Mejju 2002, *Application no.* 59498/00

[29] F'dan il-kaz il-Qorti Ewropea kkonsidrat u determinat li *lodo* arbitrali huwa *bien* ghall-fini billi "*the arbitration award had given rise to a debt in their favour that was sufficiently established to be enforceable."*

Ikkonsidrat li fic-cirkostanzi kollha ta' dan il-kaz, id-dritt tar-rikorrenti, ossia, il-kreditu kanonizzat taghhom, ikun biss dritt illuzorju jekk ma jsarrafx fil-proceduri ezekuttivi kif huma gja mahsuba bil-ligijiet taghna. L-istat *tramite* l-organi tieghu, ghandu l-obbligu li jassigura li sentenzi moghtija mill-Qrati taghha jigu enforzati u f'dan il-kaz, id-digrieti surriferiti kienu lezivi in kwantu rrendew inoperattivi s-sentenza tal-Qorti tal-4 ta' Marzu 2008 kif ikkonfermata mill-Qorti tal-Appell fis-6 ta' Ottubru 2009. Din l-interferenza ma kenitx wahda gustifikata kif jirrizulta mill-gurisprudenza u dottrina fuq iccitati. Inoltre l-istess rikorrenti m'ghandhom l-ebda rimedju biex jeghlbu l-effetti tad-digrieti u huma kostretti jistennew l-ezitu finali ta' proceduri istitwiti quddiem il-Qorti Ewropea li huma estranei ghalihom u jezorbitaw mill-kontroll taghhom.

B'hekk il-Qorti hija soddisfatta li bid-digrieti premessi kien hemm interferenza ingustifikata fil-pussess pacifiku tad-drittijiet tar-rikorrenti bi ksur tal-Artikolu 1 tal-Protokoll 1 tal-Konvenzjoni.

Ghalhekk issib ukoll li kien hemm lezjoni ta' l-Artikolu 1 tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea kif mitlub mir-istess rikorrenti.

III. <u>KONKLUZJONI.</u>

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta' u tiddeciedi**, billi tichad l-eccezzjonijiet tal-intimat Avukat Generali u tal-kjamat in kawza, salv li tilqa' l-ewwel eccezzjoni tal-istess Charles Saliba fis-sens li mhuwiex ser

jinzamm responsabbbli ghall-ispejjez gudizzjarji f'dawn il-proceduri, u **tilqa' t-talbiet tar-rikorrenti** fis-sens li filwaqt li ma ssibx vjolazzjoni tal-artikoli 37 u 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta:

1. **Tilqa' l-ewwel talba** u tiddikjara illi r-rikorrenti sofrew lezjoni tal-Artikolu 6 flimkien ma' l-Artikolu 13 tal-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem, u vjolazzjoni tal-Artikolu 1 ta' l-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem ghal dak li jirrigwarda c-cahda ghall-ezekuzzjoni tas-sentenza moghtija mill-Prim Awla tal-Qorti Civili fl-4 ta' Marzu 2008, ikkonfermata mill-Qorti tal-Appell fis-6 ta' Ottubru 2009, u dan b'effett tad-digriet tal-Prim Awla tal-Qorti Civili tas-6 ta' Awwissu 2013, kif ikkonfermat bid-digriet tal-Prim Awla tal-Qorti Civili tas-7 ta' Novembru 2013;

2. Tirrevoka d-digrieti imsemmija in kwantu ordnaw is-sospensjoni tal-ezekuzzjoni in subbasta tas-sentenza imsemmija abbazi tal-artikolu 326 tal-Kap 12 minnhabba l-pendenza ta' proceduri quddiem il-Qorti Ewropea ghad-Drittijiet tal-Bniedem istitwiti mid-debitur Charles *sive* Charlie Saliba kontra l-Istat Malti.

Tordna li kopja ta' din is-sentenza tigi mibghuta lill-Prim' Awla tal-Qorti Civili u inserita fl-atti tas-Subbasta fl-ismijiet **Dr Joseph Zammit Tabona et. v Charles *sive* Charlie Saliba** b'riferenza ghad-digrieti tas-6 ta' Awwissu 2013(Rik 354/2013/JPG) u tas-7 ta' Novembru 2013 lRikors 829/2013/JPG), sabiex taghmel parti minn dawk l-atti,

sabiex jitkomplew il-proceduri ghall-ezekuzzjoni tas-sentenza tal-4 ta' Marzu 2008, ikkonfermata mill-Qorti tal-Appell fis-6 ta' Ottubru 2009, anke pendenti l-proceduri quddiem il-Qorti Ewropea ,u anke qabel is-sentenza finali quddiem il-Qorti Ewropea.

Tordna wkoll li l-kjamat in kawza ma jkunx jista' jistrieh fuq il-pendenza tal-proceduri minnu istitwiti quddiem il-Qorti Ewropea sabiex jitlob is-sospensjoni ulterjuri tal-proceduri ezekuttivi tar-rikorrenti tas-sentenza taghhom in gudikat surriferit.

Bl-ispejjez kontra l-intimat Avukat Generali.

Moqrija.

Onor. Imhallef Lorraine Schembri Orland
LL.D., M.Jur.(Eur.Law), Dip.Trib.Eccles.Melit.
14 ta' Lulju 2016

Josette Demicoli
Deputat Registratur
14 ta' Lulju 2016